

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-14-05-523

Chișinău

„05” 05 2016

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

Se prezintă Parlamentului Republicii Moldova Avizul la amendamentele înaintate la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (inițiativa legislativă nr.108 din 17 martie 2016), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.526 din 29 aprilie 2016.

Anexă:

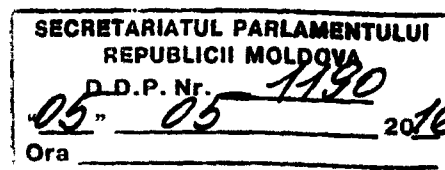
Hotărîrea Guvernului nr.526 din 29 aprilie 2016 – 1 ex.

Avizul amendamentele înaintate la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative – 1 ex.

Secretar general al Guvernului

Tudor COPACI

Ex. V. Cojocaru
Tel.022250210

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 526
din 29 aprilie 2016
Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului la amendamentele
înaintate la proiectul de lege cu privire la
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la amendamentele înaintate la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

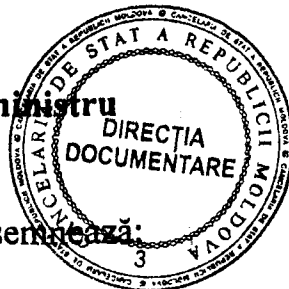
Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Octavian CALMÎC

Octavian Armașu

Vladimir Cebotari

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 526

от 29 апреля 2016г.
Кишинэу

**Об утверждении Отзыва на поправки, представленные к проекту
закона о внесении изменений и дополнений в некоторые
законодательные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Отзыв на поправки, представленные к проекту закона о внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты.

Премьер-министр

Контрасигнуют:

Зам. Премьер-министра
министр экономики

Министр финансов

Министр юстиции

ПАВЕЛ ФИЛИП

Октавиан КАЛМЫК

Октавиан Армашу

Владимир Чеботарь

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 526
din 29 aprilie 2016

AVIZ
la amendamentele înaintate la proiectul de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul a examinat amendamentele înaintate de către deputații în Parlament la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.108 din 17 martie 2016), și comunică următoarele.

Amendamentele Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la excluderea art.I din proiectul de lege; NJ nr.16/05 din 8 aprilie 2016; Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la completarea art.20 lit.z¹¹) din Codul fiscal; Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la completarea art. 291 lit.g) și anexa la titlul VII lit.g) coloana a doua din Codul fiscal; Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.9, 12, 21, 43, 56, 59, 61 din proiectul de lege se susțin.

Cu referință la amendamentele IL nr.31 din 11 aprilie 2016 pct.1 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.II și art.V din proiectul de lege, considerăm oportună păstrarea redacției inițiale a prevederilor proiectului, deoarece propoziția a doua de la art.13¹ alin.(2) din Legea nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat și de la art.89 alin.(1) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni a fost inclusă în baza Legii nr.71 din 12 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

În scopul executării prevederilor articolelor menționate mai sus, prin Hotărîrea Guvernului nr.875 din 22 decembrie 2015 a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de selectare a societăților de audit și termenii de referință pentru auditarea situațiilor financiare anuale ale întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social (în continuare – Regulamentul).

Prin urmare, Regulamentul stabilește cerințe unice privind modul de selectare, precum și de evaluare de către consiliile de administrație ale întreprinderilor de stat sau, după caz, de consiliile societăților pe acțiuni a societăților de audit pentru auditarea situațiilor financiare anuale ale întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social.

De asemenea, Regulamentul prevede și termeni de referință unici care urmează a fi stabiliți de întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social și respectați de societățile de audit privind efectuarea auditului situațiilor financiare anuale.

Aplicarea de către consiliile de administrație ale întreprinderilor de stat sau, după caz, de consiliile societăților pe acțiuni a procedurilor unice privind selectarea, evaluarea și stabilirea termenilor de referință pentru societățile de

audit va contribui la oferirea informației necesare statului (fondatorului/acționarului) privind elaborarea și fundamentarea deciziilor corespunzătoare în urma auditării situațiilor financiare anuale. De asemenea, aplicarea procedurilor unice va asigura eficiența mecanismelor de efectuare a auditului situațiilor financiare anuale, precum și de întocmire și prezentare a raportului auditorului.

În contextul celor invocate, amendamentele sus-menționate nu pot fi susținute.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.III din proiectul de lege se susține, prin substituirea cuvântului „consumînd” cu cuvîntul „utilizînd”.

Amendamentele Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016; AC nr.4 din 7 aprilie 2016 pct.1; CD nr.199 din 13 aprilie 2016; FPSRM nr.11 din 31 martie 2016; VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.8 și IL nr.31 din 11 aprilie 2016 referitoare la art.VI din proiectul de lege privind excluderea propunerilor aferente introducerii impozitului pe autovehicule în Codul fiscal se susțin prin retragerea propunerilor de la art.VI pct. 1 și 2 referitor la art.6 alin.(6) lit.a²), pct.75 referitor la titlul VI¹, pct. 85-87 și pct.89 din proiectul de lege.

În acest context, promovarea amendamentelor DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.IV pct.1 din proiectul de lege; DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.6 alin.(10) din Codul fiscal; VS nr.035 din 31 martie 2016 pct.3); BI nr.14 din 31 martie 2016; RM nr.3 din 11 aprilie 2016 pct. I; Șt.C nr.173 din 31 martie 2016 pct.III și pct.IV referitoare la unele modificări sau completări la art.VI pct.75 referitor la titlul VI¹ din Codul fiscal se consideră inoportună.

Amendamentul Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.3 din proiectul de lege se susține, prin substituirea textului „impozitului pe venit din activitatea operațională” cu textul „impozitului pe venit stabilit conform Capitolului 7¹”.

Cu referință la amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.4 din proiectul de lege, menționăm că modificarea are drept scop concretizarea veniturilor din jocurile de noroc, loterii și campaniile promoționale care urmează a fi calificate drept câștig în scopul impozitării. Astfel, în scopul aplicării impozitului pe venit, câștigul obținut de la jocurile de noroc, loterii și campaniile promoționale se va considera suma totală îndreptată spre plată jucătorului, fără a ține cont de mizele depuse de jucător pentru obținerea acestui câștig.

Amendamentele VB nr.15 din 4 aprilie 2016 pct.1-5 și FPSRM nr.11 din 31 martie 2016, referitoare la completarea art.VI din proiectul de lege cu propuneri privind majorarea cuantumului scutirilor personale, scutirilor acordate soției (soțului), scutirilor acordate persoanelor întreținute și a grilelor de impozitare, nu se susțin. În vederea asigurării clarității și coerenței în activitatea de ținere a evidenței contabile, planificare financiară, precum și pentru asigurarea deplină și eficientă a colectării veniturilor fiscale la Bugetul Public Național, considerăm inoportună susținerea propunerilor de majorare/indexare la

rata inflației prognozată pentru anul 2016 a mărimilor scutirilor aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice. Totodată, propunerile de majorare a mărimilor scutirilor personale, a scutirii pentru persoanele întreținute urmează a fi examinate în contextul elaborării Obiectivelor politicii fiscale și vamale, politicii de administrare vamală și fiscală pentru anii 2017-2019, ca parte componentă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2017-2019.

Amendamentele VB nr.14 din 29 martie 2016 și FPSRM nr.11 din 31 martie 2016, referitor la modificarea art.15 lit.b) și c) din Codul fiscal și completarea Legii pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal cu noi facilități fiscale privind impozitul pe venitul persoanelor juridice, nu se susțin, deoarece măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate în urma efectuării unor studii, analize însoțite de argumentarea economico-financiară a acestora, dar și de calculele și datele referitoare la impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a entităților economice, cît și asupra bugetului public național, în particular a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, inclusiv prin identificarea numărului de tineri specialiști și întreprinderi mici care se vor încadra în această categorie, a veniturilor salariale și din activitatea de întreprinzător obținute de către aceștia și argumentarea necesității reintroducerii facilităților fiscale aplicate anterior.

De asemenea, art.131 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Totodată, începînd cu anul 2012, din momentul reintroducerii impozitului pe venitul agenților economici cu anularea facilităților fiscale, pentru persoanele juridice s-a stabilit cota de 12%, iar pentru gospodăriile țărănești – de 7% și întreprinzătorii individuali – de 7% și 18%, analogic persoanelor fizice.

În partea ce ține de anularea facilităților fiscale, inclusiv pentru întreprinderile mici, aceasta s-a datorat orientării Obiectivelor politicii fiscale pe termen mediu spre eliminarea facilităților fiscale concomitent cu orientarea spre subvenționarea directă din partea statului.

Pe lîngă acestea, modificarea dată a fost determinată de necesitatea creării unui echilibru bugetar prin diversificarea surselor de venituri, în vederea echilibrării modelului de formare a finanțelor publice, consolidării sistemului de impozitare directă și pierderii actualității scopurilor propuse la instituirea cotei zero a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător.

De asemenea, potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

În acest context, acordarea facilităților fiscale doar unor categorii de contribuabili va determina creșterea inechității fiscale, ca urmare a aplicării unui tratament fiscal diferit de alte categorii de contribuabili, și va încuraja scheme de evaziune fiscală legală prin migrarea dintr-o formă în alta de contribuabili.

La aceasta, favorizarea unor întreprinderi mici nou-înființate în raport cu altele asemenea, în lipsa justificării statutului privilegiat, aduce atingere

principiului protecției concurenței loiale, statuat în art.126 alin.(2) lit.b) din Constituția Republicii Moldova. Totodată, măsura respectivă este una ineficientă din considerentul că în primii ani de activitate întreprinderile mici nou-înființate înregistrează pierderi.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 privind introducerea unei cote suplimentare la impozitul pe venitul persoanelor fizice cu revizuirea pragurilor existente nu se susține. În contextul elaborării proiectului Obiectivelor politicii fiscale și vamale pe termen mediu 2017-2019, ca parte componentă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2017-2019, urmează a fi examinată propunerea introducerii unei noi grile de impozitare a persoanelor fizice, în urma efectuării unor studii, analize, însoțite de argumentarea economico-financiară a acestora și de calculele și datele necesare privind impactul acestora atât asupra activității economico-financiare a agenților economici, cât și asupra bugetului public național.

La amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.5 din proiectul de lege, comunicăm că modificarea este necesară în vederea neadmiterii calificării în calitate de subiect al impunerii a persoanei decedate. Astfel, se propune excluderea necesității determinării obligației fiscale la persoana decedată, în momentul în care aceasta încă nu a fost formată la momentul decesului, stabilindu-se cert cine devine subiectul impozitării venitului generat de proprietatea persoanei decedate și când survine termenul de stabilire a acestor venituri. Aceasta va permite excluderea cazurilor de stabilire a obligației fiscale și, respectiv, de declarare a veniturilor pentru persoanele decedate. Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.168 alin.(1) lit.c) din Codul fiscal, codul fiscal al persoanei se anulează odată cu decesul acesteia, ceea ce face imposibilă prezentarea ulterioară a declarației pe venit aferente persoanei decedate, deoarece numărul de înregistrare a acesteia este anulat.

Concomitent, referitor la *amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.6 din proiectul de lege*, menționăm că completarea are drept scop concretizarea surselor de venit impozabile nespecificate în Codul fiscal. Dat fiind faptul că, atât art.20 din Codul fiscal, cât și Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II din Codul fiscal, specifică sursele de venit neimpozabile, nu este necesară enumerarea tuturor veniturilor ce vor fi impozabile, mai ales pornind de la sensul art.18 lit.o) al Codului fiscal, care oricum le înglobează pe toate. În practica fiscală internațională fie se specifică veniturile impozabile, restul prezentându-se drept neimpozabile, fie invers. Prezența ambelor enumerări provoacă interpretare ambiguă a prevederilor legii și generează tratări neunivoce ale acesteia și, respectiv, o arie de trafic de influență sau abuz de putere din partea organelor de control, cu scăderea gradului de conformare benevolă a contribuabililor la prevederile legale.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 referitor la reintroducerea art.20 lit.g) din Codul fiscal nu se susține, deoarece această măsură a avut drept scop acordarea aceluiași regim fiscal aplicat indemnizațiilor pentru toate formele de încetare a raporturilor de muncă (concediere, demisie, eliberare din funcție etc.) și prevede excluderea din categoria surselor de venit

neimpozabile a indemnizațiilor de concediere. Astfel, indiferent de forma de încetare a raportului de muncă, indemnizația achitată angajatului în astfel de situații urmează a fi impozitată pe principii generale.

Propunerea înaintată prin *amendamentele IL nr.26 din 30 martie 2016 și IL nr.31 din 11 aprilie 2016 referitoare la completarea art.20 din Codul fiscal cu litera v)* urmează a fi examinată suplimentar, deoarece măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii și analize însoțite de argumentarea economico-financiară, precum și de calculele și datele privind impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a contribuabililor, precum și asupra bugetului public național. Astfel, în lipsa unor astfel de analize, inclusiv și a practicii internaționale la capitolul respectiv, realizarea măsurii respective se consideră inoportună.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.8 din proiectul de lege nu se susține. Modificările propuse au drept scop reglementarea în Codul fiscal a tuturor normelor ce țin de calcularea obligațiilor fiscale, în cazul efectuării operațiunilor în valută străină.

Astfel, se propune transferarea prevederilor existente în Regulamentul privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.488 din 4 mai 1998, la art.21 alin.(3) al Codului fiscal, cu abrogarea ulterioară a regulamentului respectiv.

Această măsură, la fel, are drept scop sistematizarea și unificarea tuturor normelor ce țin de reglementarea obligațiilor fiscale în Codul fiscal.

La fel, menționăm că normele propuse au fost avizate de Banca Națională a Moldovei, obiecțiile înaintate fiind luate în considerare în totalitate.

În partea ce ține de propunerea de completare a art.31 din Codul fiscal cu alin. (7), înaintată prin *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016*, se propune expunerea alin. (7) în următoarea redacție:

„(7) Prin derogare de la alin.(6), organizațiilor de microfinanțare care practică activitatea de leasing financiar li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și dobînzilor de leasing în mărime de pînă la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sînt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului.”

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.11 din proiectul de lege nu se susține, deoarece majorarea termenului de reportare a pierderilor rezultate din activitatea de întreprinzător, de la 3 ani la 7 ani, cu excluderea eşalonării acestora în părți egale, reprezintă o măsură ce reiese din Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu 2016-2018. Modificările au drept scop susținerea agenților economici în partea ce ține de perioada de recuperare a investițiilor și pierderilor suportate în cadrul desfășurării activității de întreprinzător. Această măsură va avea un impact pozitiv asupra rezultatelor activității financiar-economice a tuturor agenților economici, inclusiv a producătorilor agricoli.

În partea ce ține de amendamentul NJ nr.16/04 din 1 aprilie 2016 referitor la modificarea art.36 alin.(1) din Codul fiscal, comunicăm că micșorarea limitei de deducere în scopuri fiscale a donațiilor efectuate în scopuri filantropice sau de sponsorizare de către persoanele fizice și juridice în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial, de la 10% la 2% din venitul impozabil a fost realizată în vederea reducerii cazurilor de evaziune fiscală prin folosirea donațiilor fictive. În acest context, se consideră inoportună realizarea propunerii înaintate.

Amendamentul Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la completarea art.42 din Codul fiscal nu se susține, deoarece propunerea nu este justificată suficient, în partea ce ține de stabilirea pragului de 50 mii lei pentru efectuarea donațiilor între 2 persoane fizice.

Concomitent, acceptarea acestei măsuri ar contribui la crearea premiselor de evaziune fiscală prin folosirea donațiilor fictive.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.17 din proiectul de lege se susține, propunându-se expunerea pct.17 în următoarea redacție:

„La articolul 84 alineatul (3), textul „transferă la bugetele unităților administrativ-teritoriale de la sediul subdiviziunilor” se înlocuiește cu textul „transferă la buget suma obligației aferentă subdiviziunilor”.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.18 din proiectul de lege se susține și se propune înlocuirea cuvântului „patron” cu cuvântul „angajator” în tot textul Codului fiscal.

Amendamentul VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.2 referitor la art.90 din Codul fiscal nu se susține, deoarece excluderea mecanismului de reținere prealabilă va crea dificultăți în administrarea și urmărirea plăților din activitățile respective. Mai mult decât atât, aceasta va determina reducerea încasărilor bugetare pe parcursul anului, cu discordanțe esențiale între nivelul veniturilor și cel al cheltuielilor publice. Or, cheltuielile publice sînt realizate pe parcursul anului, și nu la sfîrșitul anului.

Totodată, atenționăm asupra faptului că agenții economici nu dispun de resurse și pîrghii necesare pentru determinarea sumei creșterii sau pierderilor de capital al persoanelor fizice în cazul înstrăinării acestor active. Responsabilitatea determinării corecte a sumei creșterii sau pierderilor de capital revine proprietarilor activelor de capital, precum și organelor fiscale care efectuează controlul corectitudinii determinării acesteia.

Concomitent, menționăm că impozitarea veniturilor conform art. 90 din Codul fiscal reprezintă o reținere prealabilă a impozitului pe venit, ceea ce acordă dreptul persoanei fizice la completarea Declarației cu privire la impozitul pe venit să treacă în cont suma impozitului reținut conform articolului respectiv.

Amendamentele Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitoare la art.VI pct.19 din proiectul de lege și completarea art.90¹ din Codul fiscal nu se susțin, deoarece realizarea propunerilor privind impozitarea finală a veniturilor persoanelor fizice obținute din arenda terenurilor agricole va duce la încălcarea principiului echității fiscale.

Astfel, persoanele care obțin venituri numai de la darea în arendă a terenurilor agricole vor fi lezați în dreptul de a beneficia de scutire personală. Concomitent, persoanele care obțin venituri impozabile din mai multe surse ce depășesc suma de 29640 lei anual vor fi avantajate, prin faptul că obligațiile fiscale efective privind impozitul pe venitul obținut din arenda terenurilor agricole se vor diminua de la 18% la 5%.

Amendamentul OR nr.200 din 13 aprilie 2016 referitor la completarea art.94 lit.c) din Codul fiscal în partea ce ține de excluderea organizațiilor social-politice drept subiecți impozabili cu TVA nu se susține și urmează a fi examinată suplimentar, deoarece măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii și analize însoțite de argumentarea economico-financiară și de calculele și datele necesare privind impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a contribuabililor, cît și asupra bugetului public național. Astfel, în lipsa unor astfel de analize, inclusiv a practicii internaționale la capitolul respectiv, realizarea măsurii respective se consideră inoportună.

La aceasta, potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

În acest context, excluderea organizațiilor social-politice din categoria subiecților impozabili ai TVA va determina creșterea inechității fiscale, ca urmare a aplicării unui tratament fiscal diferit de alte categorii de contribuabili, și va încuraja scheme de neconformare fiscală, în special în rîndul persoanelor fizice care sînt subiecți impozabili cu TVA, similar organizațiilor social-politice sau partidelor politice în cazul importului de servicii.

Totodată, în contextul prevederilor art.33 alin.(1) și art.25 alin.(1) lit.c) din Legea nr.294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, relatăm că organizațiile social-politice pot beneficia de subvenții directe din bugetul de stat, alocate pentru realizarea activităților de bază ale acestora.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 pct.10 la art.VI privind micșorarea cotei reduse a TVA, de la 8% la 5%, pentru gazele naturale, nu se susține, deoarece Obiectivele politicii fiscale pe termen mediu sînt orientate spre un sistem de impozitare echitabil, bazat pe principii generale de impozitare și trecerea la subvenționarea directă din partea statului, iar realizarea propunerii privind reducerea cotei reduse a TVA pentru gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711 atît la cele importate, cît și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la 8% la 5%, vine în contradicție cu aceasta.

Mai mult decît atît, eventualele pierderi ale bugetului public național, ca urmare a realizării propunerii date, vor constitui peste 130 mil. lei, fapt care va duce la restrîngerea (reducerea) programelor bugetare existente de cheltuieli, inclusiv sociale, sau la majorarea deficitului bugetar.

În acest sens, propunerea de reducere a cotei TVA de la 8% la 5% pentru gazele naturale și gazele lichefiate va implica costuri bugetare suplimentare, care la momentul actual nu au acoperire financiară.

Totodată, *cu referință la pct.11 la art.VI din amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016*, propunerea de restituire a sumei TVA pentru producția din zootehnie, fitotehnie și horticultură și acordarea dreptului la restituirea sumei TVA pentru livrările pe teritoriul țării ale producției de fabricație proprie din fitotehnie și horticultură în formă naturală, producției de fabricație proprie din zootehnie în formă naturală, masă vie și sacrificată, pentru îngrășămintele minerale și pesticidele, procurate de producătorii agricoli, concomitent cu excluderea cotei reduse a TVA pentru producția agricolă primară, transformă TVA într-un instrument de subvenționare indirectă din partea statului, fapt care de asemenea contravine Obiectivelor politicii fiscale pe termen mediu și distorsionează în totalitate conceptul de funcționare a TVA, inclusiv mecanismul de restituire a TVA.

În acest context, toate necesitățile sectoriale urmează a fi examinate în cadrul Fondului de subvenționare în agricultură, precum și al programelor bugetare existente de cheltuieli.

Suplimentar, TVA nu este un impozit aplicat agentului economic, ci consumatorului final. Respectiv, producătorii agricoli sînt afectați doar indirect de acest impozit prin formele de administrare și prin influențarea condițiilor de funcționare a pieței la mărfurile în cauză.

De asemenea, regimul facilitat privind restituirea sumei TVA reprezintă un stimulent care poate fi acordat doar în anumite cazuri, ca exemplu subiectul impozabil efectuează o livrare la cota redusă sau cota zero a TVA.

Concomitent, mecanismul de restituire a sumelor TVA implică realizarea unui control fiscal (cameral, tematic sau control total), în funcție de nivelul de risc, iar stabilirea unui termen restrîns de 5 zile nu poate fi acceptată prin prisma administrării fiscale.

În plus, în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere la Uniunea Europeană, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de restituirea sumei TVA, urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale la a treisprezecea Directivă a Consiliului din 17 noiembrie 1986 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sînt stabilite pe teritoriul Comunității, care se va realiza în conformitate cu calendarului stabilit în Acordul de Asociere.

Amendamentul AV nr.15 din 23 martie 2016 pct.1 și 2 la art.VI și art.VIII privind modificarea art.96 lit.b) liniuța a patra din Codul fiscal, în partea ce ține de aplicarea cotei reduse a TVA de 8% pentru serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale; art.104 lit.a) din Codul fiscal privind aplicarea cotei zero a TVA pentru serviciile de transport internațional al gazelor naturale; precum și modificarea art.4 alin.(7) și excluderea alin.(7¹) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal nr.1417-XIII din 17 decembrie 1997, se susține.

Totodată, referitor la *amendamentul AV nr.15 din 23 martie 2016 pct.2 la art.VI în partea ce ține de completarea art.104 lit.b) din Codul fiscal* aferent introducerii cotei zero a TVA pentru gazele naturale livrate bunurilor imobiliare

cu destinație locativă nu se susține, din motivul că aplicarea acestui stimulent fiscal va condiționa o creștere considerabilă a poverii asupra bugetului prin exercitarea dreptului la restituirea TVA pentru companiile care dețin nemijlocit licență pentru furnizarea gazelor naturale consumatorilor finali.

Suplimentar, propunerea privind introducerea poziției tarifare pentru zahărul din sfecla de zahăr produs importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru care se aplică cota redusă a TVA de 8%, înaintată la art.VI pct.22 referitor la art.96 lit.b) liniuța a 6 din Codul fiscal, se retrage din proiectul de lege.

Retragerea propunerii din proiectul de lege are drept scop asigurarea echității fiscale atât pentru producătorii de zahăr brut (de la pozițiile tarifare 170112-170114), cât și pentru producătorii de zahăr alb (de la poziția tarifară 170199100).

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.24 din proiectul de lege privind completarea art.98 din Codul fiscal în partea ce ține de ajustarea valorii impozabile a TVA doar pentru diferențele pozitive rezultate din contracte încheiate în valută străină între rezidenții Republicii Moldova nu se susține.

Ca urmare a determinării echivalentului în monedă națională a valorii livrărilor de mărfuri, servicii contractate în valută străină între agenții economici rezidenți ai Republicii Moldova, pot apărea atât diferențe pozitive, cât și diferențe negative ca rezultat al fluctuației cursului valutar. În consecință, agenții economici urmează să ajusteze valoarea impozabilă cu TVA atât în cazul obținerii diferențelor pozitive, cât și a diferențelor negative rezultate din astfel de contracte.

Totodată, indicarea expresă la art.98 alin.(2) din Codul fiscal privind ajustarea bazei impozabile doar pentru diferențele pozitive poate crea situații de indignare din partea mediului de afaceri, în contextul ajustării valorii impozabile doar pentru diferențele pozitive, nefiind posibilă beneficierea de ajustare a sumei TVA în favoarea agentului economic, în cazul apariției diferențelor negative.

Referitor la amendamentul BI nr.14 din 31 martie 2016, amendamentul Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.13 la art.VI și pct.2 la art.VII și amendamentul VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.4, pct.5, pct.6 la art.VI privind excluderea interzicerii restituirii sumei TVA, accizelor, taxei vamale în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil, comunicăm că, acestea nu pot fi susținute. Interzicerea cesionării dreptului de restituire, are drept scop asigurarea bugetul public național cu lichidități. În cazul cesionării creanțelor nu are loc transferarea propriu-zisă a mijloacelor bănești la bugetul public național, ceea ce stopează procedura de restituire a accizei și taxei vamale în termenul stabilit de legislația fiscală și vamală (în termen de 45 de zile).

În prezent, creditorii subiectului impunerii/plătitorului vamal care dispune de decizie de restituire, inclusiv persoanele juridice și fizice cesionari ai acestuia, pot beneficia de suma TVA, taxei vamale și accizelor acceptate spre restituire în contul stingerii datoriilor sale față de bugetul public național sau a viitoarelor

obligații față de bugetul public național, inclusiv în contul stingerii obligațiilor vamale administrate de organul vamal.

De asemenea, cesionarea creanțelor subiecților impunerii/plătitorilor vamali față de bugetul public național către creditorii săi a devenit un element constant și excesiv, care implică încheierea unor contracte fictive dintre agentul economic și creditorii, cesionarii săi, pentru a beneficia de mecanismul de stingere a obligațiilor.

În acest sens, agenții economici care au încheiat contracte de cesiune utilizează sumele spre restituire pentru stingerea datoriilor față de bugetul public național ale partenerilor săi de afaceri prin compensare, ținând cont de datoriile comerciale față de partenerii respectivi. Iar agenții economici care nu au contracte de cesiune nu pot să beneficieze de restituirea sumelor în contul lor bancar din cauza lipsei de lichidități la bugetul public național, chiar dacă au depus cererea de restituire anterior agenților economici care au depus cerere de stingere a datoriilor cesionarilor prin compensare.

Concomitent, modificarea respectivă este necesară pentru eliminarea fenomenului de încheiere a contractelor fictive de cesiune a creanțelor dintre agenții economici și, respectiv, excluderea mecanismelor abuzive din partea acestora privind restituirea preferențială a accizei și taxei vamale.

La aceasta, propunerea prezentată în *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.13 la art.VI* aferent excepției privind acordarea dreptului de cesionare a sumei TVA, accizei și taxei vamale destinate restituirii în cazul neexecutării deciziei de restituire a sumelor respective în termenul stabilit de Codul fiscal (45 zile), de asemenea, nu se susține, deoarece agenții economici pot admite tergiversarea cu rea-credință a termenului acordat pentru efectuarea controlului de către organul fiscal în cadrul procedurii de examinare și executare a solicitării de restituire a sumei TVA, accizei sau taxei vamale.

De asemenea, utilizarea mecanismului de cesionare a dreptului de restituire a TVA, accizei și taxei vamale drept pîrghie de compensare pentru neexecutarea în termen de la data primirii cererii de către organul fiscal a restituirii sumelor menționate nu poate fi aplicat, căci pentru neexecutare în termen a restituirii, contribuabilului deja i se plătește o dobîndă, în conformitate cu art.176 alin.(3) din Codul fiscal.

Referitor la *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.15 la art.VI* privind completarea art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal cu prevederi în partea ce ține de includerea clădirilor administrative la categoria activelor materiale pe termen lung care beneficiază de scutirea de TVA nu se susține.

Modificarea art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nu are drept scop reducerea nejustificată a cercului activelor pe termen lung pentru care se aplică facilitatea fiscală și, respectiv, nu influențează sfera de aplicare a prevederilor articolului, ci contribuie la racordarea prevederilor prezentului articol la prevederile art.28 lit.q²) din Legea cu privire la tariful vamal.

Astfel, inițial scopul aplicării facilității fiscale privind scutirea de TVA a activelor materiale pe termen lung a fost dezvoltarea bazei tehnico-materiale a

companiilor, preluarea celor mai bune tehnologii de producție și favorizarea climatului investițional.

La aceasta, scutirea de TVA se aplică pentru activele materiale pe termen lung destinate introducerii în capitalul statutar (social) utilizate nemijlocit în procesul de producție pentru fabricarea produselor, prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor.

În acest context, clădirile administrative, care se atribuie la active materiale pe termen lung, nu cad sub incidența prevederilor respective, dat fiind faptul că acestea nu participă nemijlocit în procesul de producție a mărfurilor, prestării serviciilor și/sau executării lucrărilor.

Totodată, odată cu modificările operate se păstrează condițiile obligatorii pe care trebuie să le respecte agentul economic pentru a beneficia de facilitatea fiscală respectivă, și anume că aceste active materiale pe termen lung nu pot fi comercializate, transmise în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației respective sau eliberării facturii.

Cu referire la *amendamentul V.G. nr.016/16 din 11 aprilie 2015 pct.3 la art.VI* privind extinderea dreptului de restituire a sumei TVA pentru producătorii de lapte urmează a fi examinată suplimentar, deoarece măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii, analize însoțite de argumentarea economico-financiară a acestora, împreună cu calculele și datele necesare privind impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a contribuabililor, cît și asupra bugetului public național. Astfel, în lipsa unor astfel de analize, inclusiv și a practicii internaționale la capitolul respectiv, realizarea măsurii respective se consideră inoportună.

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.14 la art.VI privind acordarea dreptului la trecerea în cont a sumei TVA doar pentru livrările de mărfuri și servicii efectuate cu titlu gratuit în scopuri publicitare se susține parțial în următoarea formulare:

„(3¹) Trecerea în cont a sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt folosite pentru efectuarea livrărilor ce nu constituie obiecte impozabile cu T.V.A. în conformitate cu art.95 alin.(2) lit.c) și d) se efectuează similar livrărilor impozabile.”

Referitor la amendamentul V.G. nr.017/16 din 12 aprilie 2016 pct.1 la art.VI privind aplicarea cotei zero a TVA pentru livrările de autovehicule, care au motor pur electric și sînt alimentate de la o sursă electrică, menționăm că acesta nu se susține în contextul susținerii *amendamentului Șt.C. nr.173 din 31 martie 2016 pct.1*, în partea ce ține de aplicarea scutirii de TVA pentru importul și/sau livrarea vehiculelor cu motor electric de la poziția tarifară 870390100.

Cu referire la *amendamentul BI nr.14 din 31 martie 2016*, în partea ce ține de aplicarea scutirii de TVA aferente importului rachetelor pentru sistemul antigrindină, precum și *amendamentul AV nr.17 din 30 martie 2016* privind scutirea de TVA și de taxă vamală a importului de turbine hidraulice,

generatoarelor electrice, părților pentru grupuri electrogene și aparatura electrică pentru comutarea circuitelor electrice, menționăm că nu se susțin. Acordarea facilităților fiscale reprezintă măsuri de politică fiscală care sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii, analize însoțite de argumentarea economico-financiară a acestora, precum și de calcul și datele necesare privind impactul acestora asupra bugetului public național.

În acest sens, art.131 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

De asemenea, potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală, care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

În plus, favorizarea unor contribuabili care importă și livrează rachete antigrindină sau turbine hidraulice, generatoare electrice în raport cu alții care importă alte mărfuri de necesitate strategică, în lipsa justificării statutului privilegiat, aduce atingere principiului protecției concurenței loiale, statuat la art.126 alin.(2) lit.b) din Constituția Republicii Moldova.

Suplimentar la cele expuse, Obiectivele politicii fiscale pe termen mediu sînt orientate spre un sistem de impozitare echitabil, bazat pe principii generale de impozitare, și trecerea la subvenționarea directă din partea statului, iar acordarea facilităților fiscale aferente rachetelor antigrindină, turbinelor hidraulice sau generatoarelor electrice este în contradicție cu aceasta, transformînd TVA într-un instrument de subvenționare indirectă din partea statului.

Mai mult decît atît, eventualele pierderi ale bugetului public național, ca urmare a realizării propunerii privind scutirea de TVA aferent importului rachetelor pentru sistemul antigrindină constituie 10,4 mil. lei, iar aferent scutirii de TVA și de taxa vamală a importului de turbine hidraulice, generatoarelor electrice, părților pentru grupuri electrogene și aparatura electrică pentru comutarea circuitelor electrice – 2,5 mil. lei, fapt ce va duce la constrîngerea (reducerea) programelor bugetare existente de cheltuieli, inclusiv sociale, sau majorarea deficitului bugetar.

Referitor la *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.16 la art.VI* privind aplicarea cotei zero a TVA pentru biocombustibilul solid, materia primă utilizată în scopul producerii acestuia, precum și pentru energia termică produsă din biocombustibil solid, menționăm că acesta nu poate fi susținut. Regimul fiscal privind aplicarea cotei zero a TVA aferent întregului sistem de producere și utilizare a biocombustibilului solid nu poate fi examinat fără efectuarea unor studii, analize, însoțite de argumentarea economico-financiară, calculele și datele necesare cu privire la numărul agenților economici producători și cantitatea de biomasă și biocombustibil solid produs, beneficiari ai energiei termice obținute din energie regenerabilă care pot beneficia de stimulentele fiscale respective, precum și impactul acestora asupra bugetului public național.

Astfel, în lipsa prezentării efectului economico-social și de altă natură al realizării prevederilor actului legislativ, inclusiv a prognozelor pierderilor bugetului public național, promovarea propunerilor înaintate nu poate fi examinată. Or, potrivit art.131 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Suplimentar celor expuse, Obiectivele politicii fiscale pe termen mediu sînt orientate spre un sistem de impozitare echitabil, bazat pe principii generale de impozitare și trecerea la subvenționarea directă din partea statului, iar realizarea propunerii privind aplicarea cotei zero a TVA pentru biomasă, biocombustibil solid și energie termică livrată atît persoanelor fizice, cît și celor juridice vine în contradicție cu aceasta, transformînd TVA într-un instrument de subvenționare indirectă din partea statului.

Totodată, menționăm că, conform art.104 lit.b) din Codul fiscal, livrarea energiei electrice, energiei termice și apei calde pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află aceste bunuri, se impozitează cu TVA la cota zero. În acest sens, livrarea energiei termice produsă din biocombustibil solid, de asemenea, se impozitează cu TVA la cota zero, în condițiile prevăzute în art.104 lit.b) din Codul fiscal.

Amendamentul *Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.15 la art.VI și pct.1 la art.VII* se susține.

Cu referire la *amendamentul Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.17 la art.VI* aferent art.109 din Codul fiscal al proiectului de lege, comunicăm susținerea acestuia în următoarea formulare:

„în prima propoziție, cuvintele „utilizate pentru desfășurarea activității de întreprinzător” se exclud, iar după cuvintele „punctele vamale” se introduce textul „sau, în cazul stabilit de art.124 alin.(1²) din Codul vamal, data prelungirii termenului de plată;

în ultima propoziție, cuvintele „serviciul de import” se substituie cu cuvintele „importul de servicii”, iar cuvintele „utilizate pentru desfășurarea activității de întreprinzător” se exclud.”

Referitor la *amendamentul Direcției generale juridice DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016* privind comentariul adus la art.117 din Codul fiscal al proiectului de lege, comunicăm că propunerea din proiectul de lege nr.108 din 17 martie 2016 în partea ce ține de modificarea art.117 din Codul fiscal, a fost consultată cu mediul de afaceri, autoritățile și părțile interesate și se consideră oportună înaintarea ei spre examinare și adoptare în a doua lectură în formularea din proiectul de lege respectiv (nr.108 din 17 martie 2016).

Amendamentul OR nr.41 din 29 martie 2016 nu se susține, deoarece, în contextul inițierii revizuirii întregului sistem de aplicare a accizelor, fiind una dintre măsurile de politică fiscală din cadrul Obiectivelor politicii fiscale și vamale pe termen mediu 2017-2019, ca parte componentă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2017-2019, a fost constituit un Grup de lucru în acest sens în cadrul Ministerului Finanțelor, împreună cu alți reprezentanți ai instituțiilor publice centrale. Astfel, în cadrul Grupului de lucru se va revizui atît mărfurile supuse accizelor, cît și modul de ajustare a cotei accizului la mărfurile respective,

în conformitate cu prevederile directivelor Uniunii Europene și în baza angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova.

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.39 la art.VI aferent art.125 alin.(4) din Codul fiscal nu se susține. Prevederile art.125 alin.(4) din Codul fiscal, în corelație cu propunerile înaintate la art.125 din Codul fiscal al proiectului de lege, prevede extinderea dreptului de restituire a sumei accizului achitată la mărfurile supuse accizelor prelucrate și/sau fabricate pe teritoriul Republicii Moldova pentru toți agenții economici ce efectuează exporturi de mărfuri supuse accizelor, fie în mod independent, fie în baza contractului de comision, în scopul asigurării unor condiții echitabile pentru toți agenții economici exportatori de mărfuri supuse accizelor.

Amendamentele V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 și B.I. nr.14 din 31 martie 2016 referitor la completarea art.VI din proiectul de lege privind modificarea cotelor accizelor pentru țigarete din anexa nr.1 a titlului IV din Codul fiscal se susține parțial, dat fiind faptul că, conform prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova s-a angajat să atingă nivelul minim de 90 euro/1000 buc. țigarete pînă în anul 2025. În acest context, au fost efectuate unele simulări de verificare a impactului asupra bugetului public național, a fost calculată media cotelor propuse de către dl Oleg Reidman, dl Ion Balan și dna Ivanov Violeta, deputați în Parlament, și impactul acesteia asupra bugetului public național, ca urmare a analizei efectuate în proiectul de lege.

Respectiv, urmează a fi inclusă varianta propusă de dl Oleg Reidman, deputat în Parlament, în mărime de 300 lei + 12%, dar nu mai puțin de 400 de lei, impactul acestei măsuri fiind cel mai mare de +176,9 mil. lei (pentru 6 luni ale anului 2016). În acest sens, considerăm oportună majorarea cotelor accizelor aferente țigaretelor într-un mod gradual, astfel încît să fie atins atît obiectivul ce ține de reducerea consumului, cît și cel de asigurare a unui nivel adecvat al încasărilor la bugetul de stat pentru efectuarea cheltuielilor publice, precum și diminuarea consumului articolelor din tutun, mărfuri ce au o influență negativă asupra sănătății populației și a dezvoltării societății în general.

În această ordine de idei, amendamentul *O.R. nr.42 din 23 martie 2016* se susține.

Amendamentul BI nr.14 din 31 martie 2016 referitor la completarea art.VI din proiectul de lege privind majorarea cotelor accizei pentru bere din anexa nr.1 a titlului IV din Codul fiscal nu se susține. În contextul discuțiilor publice cu reprezentanții mediului de afaceri, s-a decis anularea majorării cotei accizului pentru bere peste cota de 2,38 lei/litru, fiind menținută creșterea cotei accizului conform cotelor stabilite pentru toate mărfurile cu cota accizelor în sume fixe.

Cu referință la *amendamentele CD nr.199 din 13 aprilie 2016; V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 pct.8; FPSRM nr.11 din 31 martie 2016; OL nr.06/03 din*

28 martie 2016; IL nr.31 din 11 aprilie 2016; Șt.C nr.173 din 31 martie 2016 pct.2; VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.7 referitoare la menținerea, modificarea, diminuarea sau excluderea cotelor accizelor la mijloacele de transport, se propune retragerea din proiectul de lege a propunerilor privind majorarea cotelor accizelor pentru autoturisme și alte autovehicule prevăzute la art.VI pct.42.

Menționăm că reprezentanții Ministerului Finanțelor de comun acord cu reprezentanții altor autorități publice centrale au creat un Grup de lucru privind mijloacele de transport înmatriculate și neînmatriculate în Republica Moldova, în cadrul căruia sînt analizate unele subiecte ce țin de termenul de introducere și de aflare pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport înmatriculate în alte state, sistemul de impozitare a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova, în partea ce ține de aplicarea TVA și accizelor, sistemul taxelor rutiere pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova, inclusiv mecanismul de aplicare a acestora. Rezultatele acestui grup de lucru vor servi drept temelie pentru elaborarea obiectivelor politicii fiscale și vamale pentru anul 2017.

În contextul celor invocate, se susține *amendamentul A.C. nr.4 din 7 aprilie 2016 pct.II referitor la art.VI pct.90 din proiectul de lege* privind excluderea propunerii de majorare a cuantumului taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta), iar propunerile înaintate art.VI pct.90 din proiectul de lege prin amendamentele *O.L. nr.03/04 din 12 aprilie 2016 și V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016* se consideră inoportune.

La fel, în aceeași ordine de idei, se consideră inoportune și *amendamentele V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 pct.3-7*.

Amendamentul D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.44 din proiectul de lege nu se susțin, deoarece definirea noțiunii de platformă de interoperabilitate nu este necesară, întrucît o descriere succintă a acesteia se regăsește în Hotărîrea Guvernului nr.404 din 2 iunie 2014 „Cu privire la pilotarea platformei de interoperabilitate”, fapt la care se face referință și în textul art.131 alin.(8) din Codul fiscal al proiectului de lege.

Cu referință la amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.47 din proiectul de lege, menționăm că aceste modificări sînt impuse organului fiscal de Hotărîrea Curții Constituționale, care stabilește excluderea utilizării codului IDNP în calitate de cod fiscal. Respectiv, în formularea propusă la art.163 alin.5 lit.b) din Codul fiscal se reglementează acest drept, iar art.162 stabilește tipul persoanelor cărora li se atribuie Codul fiscal în mod general. Astfel, aceste 2 articole nu sînt contradictorii. În această ordine de idei, amendamentul nu se susține.

Concomitent, în partea ce ține de amendamentele *D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.VI pct.46-48 din proiectul de lege*, comunicăm că unificarea termenilor utilizați în art.5 pct.15) lit.d) și pct.36); art.13 alin.(1) lit.a), art.14 alin.(1) lit.a), art.18 lit.a), art.71 alin.(2) lit.r) din Codul fiscal

urmează a fi realizată în următorul exercițiu, ca urmare a revezuirii regimului fiscal al activităților profesionale independente.

În plus, menționăm că modul în care se realizează tehnic atribuirea Codului fiscal conform art.161 alin.(1) din Codul fiscal, este reglementat de Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.299 din 2 mai 2012, iar schimbarea Codului fiscal pe parcursul activității este restricționat de art.161 alin.(2) din același Cod.

În partea ce ține de *amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 referitor la art.VI pct.52 din proiectul de lege*, comunicăm că excluderea posibilității amânării termenului de stingere a obligației fiscale în cazul unor circumstanțe care duc la imposibilitatea stingerii obligațiilor fiscale nu poate fi susținută, deoarece ar face imposibilă administrarea fiscală la acest capitol și nu ar schimba situația actuală cu privire la modificarea termenului de stingere a obligațiilor fiscale. Totodată, pentru reducerea utilizării de către organul fiscal teritorial a unor pîrghii de influență și interes prin prisma art.180 alin.(3) lit.e) aferent acordării amânării sau eșalonării stingerii obligației fiscale contribuabililor, se propune reducerea pragului care permite încheierea contractului de amânare sau eșalonare a stingerii obligației fiscale de către organul fiscal fără acordul scris al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de la 600 000 lei la 300 000 lei.

Astfel, art.180 alin.(5) din Codul fiscal al proiectului de lege va avea următorul cuprins:

„(5) Amânarea sau eșalonarea stingerii obligației fiscale se acordă în baza unui contract-tip, care se încheie între:

a) organul fiscal și contribuabil – dacă suma restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, nu depășește suma de 300 000 lei, inclusiv;

b) organul fiscal și contribuabil, după coordonarea și acordul scris al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat – dacă suma restanțelor la bugetul public național, cu excepția bugetului asigurărilor sociale de stat, depășește suma de 300 000 lei.”

Cu referință la *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la pct.54 la art.VI din proiectul de lege*, comunicăm inoportunitatea acestuia, deoarece modificarea termenului de stingere a obligației fiscale presupune o măsură de „creditare” a agentului economic din surse bugetare. Or, conform principiilor generale de creditare, utilizarea unor surse financiare sub formă de credite sînt nemijlocit asigurate fie prin garanții reale (ipoteka, gajul sau depozitul bancar), fie prin garanții personale (fidejusiunea, cesiunea de creanțe). Conform art.634 și art.635 al Codului civil al Republicii Moldova, garanția debitorului constă în obligația lui la o prestație necondiționată sau la o prestație depășind obiectul propriu-zis al contractului.

Prin urmare, din punct de vedere juridic, garanția reprezintă un mijloc de garantare a executării obligației.

Astfel, în cazul în care contribuabilul, la solicitarea modificării termenului de stingere a obligației fiscale, nu poate garanta prin gaj achitarea obligației sale

fiscale restante, acest fapt atestă că acesta este în prima etapă de insolvență și probabilitatea executării contractului de amânare sau eșalonare a obligației fiscale este foarte redus.

La fel, nu se susține amendamentul *DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la punctul respectiv din proiect*, deoarece cazurile de producere a situațiilor excepționale și a situațiilor de forță majoră prevăzute în art.180 alin.(3) lit.a)-c) din Codul fiscal al proiectului de lege sînt confirmate de diferite organe/instituții competente precum Serviciul Situații Excepționale, Camera de Comerț și Industrie etc., acestea nu pot fi menționate expres în legislație.

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.55 din proiectul de lege se susține parțial, prin expunerea lit. c) a art.187 alin.(2¹) din Codul fiscal în următoarea formulare:

„c) începînd cu 1 iulie 2016 – de către subiecții care au mai mult de 10 persoane angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte, reieșind din numărul scriptic înregistrat în anul precedent.”

Concomitent, remarcăm faptul că plătitorii care, la situația de la 1 ianuarie 2015, au mai mult de 10 persoane angajate prin contract individual de muncă, persoane aflate în raporturi de serviciu în baza actului administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii au deja obligația prezentării Formei BASS utilizînd, în mod obligatoriu, metoda automatizată de raportare electronică, cu aplicarea semnăturii electronice.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 referitor la excluderea art.VI pct.60 din proiectul de lege nu se susține, dat fiind faptul că modificarea are un caracter redacțional, prevederile art.206 alin.(3)-(5) fiind transferate la art.174 alin.(5)-(7) din Codul fiscal al proiectului de lege.

Transferul respectiv al normelor este determinat de faptul că acestea reglementează modul de luare în evidență specială a sumei obligației fiscale nepasibile executării silită, fapt prevăzut în art.174 din Codul fiscal, care include norme privind administrarea evidenței obligației fiscale.

Amendamentele Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.62 și pct.63 din proiectul de lege; D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.62 din proiectul de lege nu se susțin. Introducerea modificărilor propuse la art. 226³ din Codul fiscal face parte din recomandările Fondului Monetar Internațional și au avut drept scop eliminarea restricțiilor legale privind aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil al persoanelor fizice.

În conformitate cu practica internațională de control fiscal, metodele indirecte de estimare a obligațiilor fiscale se aplică de rînd cu alte metode de control fiscal. Republica Moldova, care a semnat Acordul de Asocieră cu Uniunea Europeană, urmează să aplice recomandările de utilizare a metodelor indirecte de estimare a obligațiilor fiscale pentru toți subiecții controlului fiscal, care este efectuat de către Serviciul Fiscal de Stat exclusiv în baza riscurilor de conformare. De exemplu, administrația fiscală a Italiei aplică metodele indirecte de estimare după criteriile: în caz dacă venitul estimat este cu 20% mai mare decît venitul declarat de persoana fizică sau dacă persoana

fizică care deține o activitate niciodată nu este disponibil pentru contactare sau declarațiile nu sînt de încredere după criteriile de risc.

Astfel, în cazul selectării din lista persoanelor ce reprezintă risc de conformare numai a persoanelor care întrunesc condițiile art.226³ din Codul fiscal, se încurajează nerespectarea legislației fiscale. După cum se constată în practică, persoanele supuse controlului fiscal prin metode indirecte caută orice pretext de a susține că nu sînt subiecți ai metodelor indirecte, din motiv că nu au alte argumente de contestare a rezultatelor controlului fiscal, în timp ce fraudă fiscală este evidentă.

În cadrul misiunilor tehnice de asistență din partea Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, experții în fiscalitate se arată nedumeriți de existența unor restricții de aplicare a metodelor indirecte de estimare a obligațiilor fiscale și de neincluderea acestora ca parte componentă a metodelor de control fiscal. De exemplu, în Raportul „Modernizarea administrării veniturilor: Asistența Tehnică acordată Inspectoratului Fiscal Principal de Stat din Republica Moldova”, întocmit de expertul Fondului Monetar Internațional dl John Buchanan, se recomandă „de examinat posibilitatea de a elimina restricțiile din Codul fiscal privind utilizarea metodelor indirecte de estimare a venitului”.

Concomitent, modificările înaintate la art.226⁶ din Codul fiscal sînt necesare pentru determinarea corectă a obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice supuse controlului fiscal și evitarea erorilor la determinarea venitului impozabil. În scopul respectării drepturilor persoanei fizice, dar și al estimării corecte a obligațiilor față de stat, este necesar de stabilit și proveniența mijloacelor bănești, deoarece, conform art.226⁶ alin.(7) din Codul fiscal, obligația de a prezenta dovezi privind caracterul impozabil al venitului estimat se pune în seama organului fiscal.

Amendamentul D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.64 din proiectul de lege nu se susține, întrucît verificarea fiscală prealabilă constă în reconstituirea situației fiscale prealabile a persoanei fizice supuse verificării și se efectuează la sediul organului fiscal în baza informațiilor deținute de acesta. Concomitent, în conformitate cu prevederile art.226¹⁴ alin.(4) lit.b) din Codul fiscal, prin verificarea prealabilă se stabilește necesitatea efectuării controlului fiscal sau încetării procedurii de determinare a venitului impozabil estimat. Respectiv, modificările propuse au drept scop acumularea de către organul fiscal a tuturor informațiilor pasibile de obținut de la persoane terțe și neadmiterea faptului de obligare a organului fiscal de a iniția controlul fiscal la expirarea termenului maxim stabilit de 45 de zile pentru efectuarea verificării fiscale prealabile, fără a deține probe confirmative. Astfel, norma propusă are scopul de a exclude elementele de coruptibilitate și combatere a fenomenului de „hărțuire fără temeii a contribuabililor”.

În Raportul „Modernizarea administrării veniturilor: Asistența tehnică acordată Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (IFPS) din Republica Moldova” este recomandă examinarea mai aprofundată a situației fiscale înainte de inițierea controlului fiscal. Este mai mare nivelul riscului de insuficiență de timp pentru

examinare aprofundată a situației fiscale comparative decât riscul de tergiversare a termenului de verificare fiscală.

Cu referire la amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.65 din proiectul de lege, comunicăm că impunerea modificărilor propuse la art.226¹⁶ alin.(14) din Codul fiscal este justificată prin necesitatea executării obligațiilor de serviciu și încadrarea în termenii legali de efectuare a verificării fiscale în cazurile lipsei șefului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (deplasare, concediu etc.). Concomitent, menționăm că șefii adjuncți ai Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, în lipsa șefului, exercită atribuțiile șefului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat conform competențelor delegate, purtând aceeași responsabilitate pentru păstrarea secretului fiscal al tuturor informațiilor. Astfel, propunerea de a exclude modificările propuse la art.226¹⁶ alin.(14) din Codul fiscal nu poate fi susținută.

Suplimentar la cele invocate se impune, completarea art.226¹⁶ din Codul fiscal alin.(11¹), cauzată de dreptul contribuabilului de avea acces la informația furnizată organului fiscal.

În partea ce ține de amendamentul P.P. nr.7 din 28 martie 2016, comunicăm susținerea modificărilor și completărilor propuse la art.226¹¹ din Codul fiscal. Totodată, referitor la modificările și completările propuse la art.253 din Codul fiscal, menționăm că amenzile stipulate în art.253 alin.(6)-(8) din Codul fiscal nu au drept scop recuperarea prejudiciului cauzat bugetului ca urmare a neprezentării informației, ci de constrângere a surselor indirecte de informații, indicate în art. 226¹¹ alin.(2) din Codul fiscal, de a se conforma cerințelor legale, prevenind astfel cazurile în care unii furnizori de informații, în anumite circumstanțe, vor fi predispuși să încalce vădit legislația fiscală, asumându-și suportarea amenzilor fiscale vizavi de îndeplinirea prevederilor legale.

Pentru concretizarea normei juridice propuse spre examinare și excluderea unei interpretări ambigue a legislației, se propun următoarele ajustări ale art.253 din codul fiscal, după cum urmează:

„La articolul 253, alineatele (6)-(8) vor avea următorul cuprins:

„(6) Prezentarea tardivă a informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă în mărime de 2% din suma indicată în informația prezentată tardiv, dar nu mai mult de 25 mii lei.

(7) Prezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) neautentice de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin.(2) se sancționează cu amendă în mărime de 10% din diferența dintre suma care urma să fie indicată și cea indicată în informație, dar nu mai mult de 50 mii lei.

(8) Neprezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin.(2) se sancționează cu amendă în mărime de 50% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii lei.”

Se consideră inoportună substituirea sintagmelor „din suma indicată în informația prezentată” și „din suma care urma să fie indicată în informație” cu

sintagmele, „din valoarea intrărilor și/sau ieșirilor indicate în informația prezentată” și „din valoarea intrărilor și/sau ieșirilor care urmau să fie indicate în informație”, din următoarele considerente:

a) prin introducerea alin.(6)-(8) în art.253 din Codul fiscal se urmărea educarea în spiritul conformității a tuturor surselor indirecte de informații stipulate în art.226¹¹ alin.(2) din Codul fiscal (deținători de registre ale deținătorilor de valori mobiliare, companiile de asigurare, notarii publici etc.), dar nu numai a instituțiilor financiare, a căror informație conține valori de intrări și/sau ieșiri;

b) nu este clar din ce sumă anume se va calcula amenda (numai din suma intrărilor, numai din suma ieșirilor sau din suma totală a intrărilor și ieșirilor).

În acest sens, prevederile art.226¹¹ alin.(2) din Codul fiscal stipulează în mod direct ce informații urmează a fi prezentate de către persoanele indicate în articolul dat. Spre exemplu, conform modificărilor și completărilor înaintate în prezentul amendament la art.226¹¹ alin.(2) pct.2) din Codul fiscal, instituțiile financiare vor prezenta informații privind rulajele pe toate tipurile de conturi bancare. Căci noțiunea de „rulaj pe cont bancar” semnifică circulația fondurilor bănești pe cont bancar sau „toate intrările și ieșirile de mijloace bănești pe acest cont”. Prevederile actuale ale Codului fiscal sînt explicite în ceea ce privește aplicarea art.253 alin.(6)-(8) din Codul fiscal.

Amendamentul D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.66 din proiectul de lege nu se susține, deoarece, lipsa noțiunii de „încălcare fiscală semnificativă” va duce la interpretarea neunivocă a prevederilor Codului fiscal și va crea o ambiguitate referitor la încălcările fiscale ce pot fi considerate semnificative. Totodată, excluderea noțiunii de „încălcare fiscală semnificativă” ar crea impedimente la aplicarea sancțiunilor fiscale, cu atît mai mult că art.238 alin.(1¹) din Codul fiscal prevede că amenda se aplică în cazurile de încălcare fiscală semnificativă.

În partea ce ține de amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.VI pct.68 din proiectul de lege, la art.254¹ alin.(1) din Codul fiscal se susține parțial, fiind propusă substituirea textului „activitate ilicită” cu textul „activitate ilegală”. Menționăm că în art.263 din Codul contravențional acțiunea respectivă este numită ca activitate ilegală a activității de întreprinzător.

Amendamentul V.S. nr.035 din 31 martie 2016 referitor la excluderea art.VI pct.74 din proiectul de lege nu se susține. Propunerea dată are drept scop acordarea dreptului autorităților administrației publice locale de a finanța din sursele bugetului local și din alte surse evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare și nu reprezintă o obligație, fiind înaintată la solicitarea Congresului autorităților Locale din Moldova. Modificarea va contribui la consolidarea bazei de venituri ale UAT. Aceasta va debloca procesul de evaluare/reevaluare a bunurilor imobile (inclusiv a caselor de locuit, apartamentelor, edificiilor comerciale) și, ca rezultat, va genera venituri suplimentare la bugetele locale.

Conform informației Congresului Autorităților Locale din Moldova, pentru inițierea lucrărilor menționate multe administrației publice locale dispun de surse financiare ce pot fi alocate în aceste scopuri.

De asemenea, nu se susține propunerea de completare a art.279 cu alin.(7) înaintată prin amendamentul V.S. nr.035 din 31 martie 2016, deoarece evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare se efectuează numai de către organele cadastrale în modul stabilit de legislație.

Astfel, nu pot fi sancționați contribuabilii pentru neefectuarea în termenele stabilite a evaluării/reevaluării bunurilor imobiliare în scopul aplicării impozitului pe bunurile imobiliare.

Cu privire la amendamentul E.B. nr.4 din 6 aprilie 2016 referitor la modificarea art.VI pct.74 din proiect cu completarea art.279 din Codul fiscal comunicăm că, dat fiind faptul că propunerea dată ține de evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare inițiată de către administrația publică locală din contul surselor proprii de venituri în scopuri fiscale, această completare urmează a se regăsi într-un alineat nou cu următorul cuprins:

„articolul 279 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Autoritatea administrației publice locale poate iniția procesul de evaluare sau reevaluare a bunurilor imobile din unitatea administrativ-teritorială respectivă, inclusiv colectarea datelor inițiale privind bunurile imobile, cu transmiterea ulterioară a datelor respective organelor cadastrale pentru evaluarea în modul stabilit de legislația în vigoare.

În aceste cazuri, finanțarea lucrărilor de evaluare a bunurilor imobiliare se va efectua din bugetul local.”

Concomitent, nu se susțin propunerile de excludere a textului „punctul 74” din art.XXXV al proiectului de lege înaintate prin amendamentele E.B. nr.4 din 6 aprilie 2016 și I.T. nr.11 din 4 aprilie 2016, acordarea dreptului autorităților administrației publice locale de a finanța din sursele bugetului local și din alte surse efectuarea evaluării și reevaluării bunurilor imobiliare reprezintă un concept nou și urmează a fi aplicat începând cu anul 2017.

Pe parcursul perioadei anului 2016, autoritatea administrației publice locale va putea evalua volumul de muncă necesar inițierii colectării datelor inițiale privind bunurile imobile, cu transmiterea ulterioară a datelor respective organelor cadastrale, ceea ce le va permite planificarea corectă a resurselor necesare pentru evaluarea sau reevaluarea bunurilor imobile din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

În aceeași ordine de idei, cu referință la amendamentele Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 și D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art. XXXV din proiectul de lege, se susține propunerea privind substituirea textului „1 aprilie 2016” cu textul „1 iunie 2016”.

Amendamentul V.B. nr.13 din 29 martie 2016 nu se susține. Potrivit art.276 din Codul fiscal, impozitul pe bunurile imobiliare este un impozit local și reprezintă o plată obligatorie la buget, iar conform art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală, care reprezintă tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

Totodată, conform art.280 din Codul fiscal, cota concretă (cota maximă – 0,3% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare; cota minimă – 0,05% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare) a impozitului pe bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) din municipii și orașe, inclusiv din localitățile aflate în componența acestora, cu excepția satelor (comunelor) ce nu se află în componența municipiilor Chișinău și Bălți, se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă a administrației publice locale.

De asemenea, conform anexei la titlul VI din Codul fiscal, se stabilește valoarea bunului imobiliar în funcție de amplasarea acestuia în limitele căreia, administrația autorității publice locale acordă scutire la plata impozitului pe bunurile imobiliare.

Mai mult decât atât, tratarea inegală a familiilor tinere care s-au căsătorit recent și sînt proprietari ai bunurilor imobiliare va fi prezentă și în raport cu familiile tinere care au devenit proprietari ai bunurilor imobiliare după o perioadă de 3 ani de la înregistrarea căsătoriei.

Astfel, asumarea de către stat a obligației de scutire de impozit pe bunurile imobiliare a familiilor tinere reprezintă o practică periculoasă din punctul de vedere al pierderilor de venituri, care urmează a fi acumulate de către autoritățile administrației publice locale.

Plus la aceasta, măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii, analize însoțite de argumentarea economico-financiară, calculele și datele necesare cu privire la evoluția în dinamică a numărului de familii tinere care au cel puțin 2 copii și pot beneficia de facilitatea respectivă, precum și impactul acestora asupra bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Astfel, în lipsa prezentării efectului economico-social și de altă natură al realizării prevederilor actului legislativ, inclusiv a prognozelor pierderilor bugetului autorității administrativ-teritoriale în cazul în care de aceste scutiri vor beneficia cca 300 000 de familii, promovarea propunerilor înaintate se consideră inoportună.

Amendamentele DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016; FPSRM nr.11 din 31 martie 2016; V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 referitoare la inoportunitatea propunerilor aferente introducerii conceptului de impozit pe avere propuse la art.VI pct.2 privind art.6 alin.(5) lit.g) și pct.75 privind titlul VI² din proiectul de lege nu se susțin în vederea acumulării veniturilor suplimentare la bugetul public național și realizării ulterioare a mai multe programe bugetare existente de cheltuieli se prevede introducerea impozitului pe avere (impactul acestei măsuri asupra BPN + 50 mil. lei).

Conform estimărilor efectuate, impozitul pe avere va fi achitat în 2016 de 3 322 de persoane, 98 la sută dintre contribuabilii pasibili de a achita acest impozit își au imobilul cu destinație locativă înregistrat în municipiul Chișinău.

Totodată, menționăm că impozitul pe avere nu este un impozit suplimentar pe bunurile imobiliare, dar este un impozit nou asupra averii deținute de contribuabili sub diferite forme. Impozitarea imobilelor cu destinație locativă și a

căsuțelor de vacanță este un prim pas, prima etapă de implementare a impozitului dat, practica internațională prevede pe lângă impozitarea imobilelor cu destinație locativă (inclusiv vacanță) și impozitarea autoturismelor și a activelor financiare.

Suplimentar, pentru îmbunătățirea mecanismului de aplicare a impozitului pe avere se propune ca pentru prima etapă acesta să fie aplicat asupra bunurilor imobiliare cu destinație locativă și a căsuțelor de vacanță (cu excepția terenurilor).

În acest sens, se propune ca la articolul 287¹³ punctul 1) să aibă următorul cuprins:

„1) Impozitul pe avere – impozit aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă și căsuțe de vacanță (cu excepția terenurilor), în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate în prezentul titlu.”

Concomitent, la articolul 287¹⁴ alineatul (1), după cuvintele „bunurilor imobiliare” se vor introduce cu cuvintele „cu destinație locativă și căsuțele de vacanță”.

La fel, pentru concretizarea obiectului impunerii și bazei impozabile propune expunerea alin. (1) și (2) ale art. 287¹⁵ în următoarea formulare:

„(1) Obiect al impunerii cu impozitul pe avere constituie bunurile imobiliare cu destinație locativă și căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), inclusiv cotele părți, totalitatea cărora întrunește cumulativ condițiile:

- a) valoarea estimată totală constituie 1,5 milioane și mai mult;*
- b) suprafața totală constituie 120 m² și mai mult.*

(2) În cazul în care obiectul impunerii constituie obiect al unui credit imobiliar (ipotecar) sau a unui contract de leasing financiar, baza impozabilă constituie diferența pozitivă formată între valoarea estimată a bunului imobiliar și suma rămasă pînă la stingerea totală a creditului sau contractului de leasing financiar.”

De asemenea, se propune concretizarea perioadei fiscale, care reprezintă anul calendaristic, prin expunerea articolului 287¹⁶ cu următorul cuprins:

„Articolul 287¹⁶. Cota impunerii și perioada fiscală

(1) Cota impunerii și perioada fiscală

Cota impozitului reprezintă 0,8% și se aplică asupra bazei impozabile.

(2) Perioada fiscală este anul calendaristic.”

În același timp, calcularea impozitului pe avere și prezentarea avizelor de plată urmează să se realizeze pînă la 10 decembrie și nu pînă la 30 noiembrie precum s-a propus în proiect la art.287¹⁷.

În contextul celor expuse, *amendamentele R.M. nr.3 din 11 aprilie 2016; I.L. nr.31 din 11 aprilie 2016; VB nr.15 din 4 aprilie 2016 referitoare la modificarea elementelor impozitului pe avere din Codul fiscal propuse la art.VI pct.75 privind titlul VI² din proiectul de lege nu se acceptă, deoarece este prematur să ne expunem asupra eficienței elementelor impozitului pe avere prezentate în proiect, pornind de la faptul că acesta încă nu a fost pus în aplicare.*

Propunerile înaintate prin *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 la art.VI pct.78 și pct.82 din proiect referitoare la art.291 alin.(1) lit.f) și la*

anexa la titlul VII lit.f) din Codul fiscal nu pot fi susținute, fiindcă realizarea acestora va îngreuna procesul de administrare fiscală a taxei locale de piață, majorând costurile necesare administrării acesteia.

Amendamentul E.B. nr.7 din 8 aprilie 2016 nu se susține. Potrivit art.295 din Codul fiscal, de plata tuturor taxelor locale se scutesc autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile. De asemenea, art.290 din Codul fiscal prevede care sînt subiecții impunerii pentru fiecare taxă locală, iar aceștia fiind persoanele juridice sau fizice înregistrate în calitate de întreprinzător, care dispun de bază impozabilă în funcție de fiecare taxă.

În contextul celor enunțate mai sus, obligarea autorităților publice și instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile să achite taxele locale presupune cheltuieli bugetare a căror sursă de acoperire nu a fost identificată, reprezentînd o sarcină imposibilă și nejustificată.

Astfel, anularea facilităților fiscale pentru autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile va duce la creșterea cheltuielilor bugetare, cu impact negativ asupra bugetului de toate nivelurile.

Cu referință la *amendamentul EC nr.27 din 31martie2016 referitor la completarea art.297 din Codul fiscal*, atenționăm asupra faptului că, conform art.292 alin.(2) din Codul fiscal, cota taxelor locale se stabilește de către autoritatea administrației publice locale în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii. Astfel, propunerea înaintată urmează a fi consultată suplimentar cu reprezentanții autorităților administrației publice locale, pentru a nu admite lezarea dreptului acestora de a decide asupra stabilirii cotei exacte a taxelor locale. În lipsa unor astfel de consultări, propunerea nu poate fi susținută.

Recomandările înaintate la art.VI pct.83 referitor la normele art.299 pct.2) – pct.3¹) din Codul fiscal, înaintate prin *amendamentul D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016*, se susțin.

Propunerea de completare a anexei nr.1 la titlul IX al Codului fiscal, înaintată prin *amendamentul FPSRM nr.11 din 31martie 2016*, se consideră inoportună, căci, conform art.338 alin.(2) lit.a) din Codul fiscal, nu constituie obiect al impunerii cu taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova tractoarele și remorcile folosite în activitatea agricolă.

Cu referință la *amendamentul R.M. nr.3 din 11 aprilie 2016 pct.III referitor la propunerile de completare a titlului IX din Codul fiscal al proiectului de lege* nu se susține, întrucît măsurile de politică fiscală sînt formulate sau reformulate doar în urma efectuării unor studii, analize însoțite de argumentarea economico-financiară a acestora, împreună cu calculele și datele necesare privind impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a entităților economice, cît și asupra bugetului public național, precum și asupra costurilor suportate pentru administrarea măsurilor propuse.

Respectiv, realizarea măsurilor propuse necesită o examinare complexă, inclusiv în partea ce ține de administrarea fiscală a acestor taxe rutiere (taxa pentru folosirea zonei drumului public și/sau zonelor de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților pentru amplasarea publicității exterioare; taxa

pentru folosirea zonei drumului public și/sau zonelor de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților pentru amplasarea obiectivelor de prestare a serviciilor rutiere).

În lipsa instituirii unui mecanism eficient de administrare a modificărilor înaintate, propunerile nu pot fi susținute.

Concomitent, menționăm că, în cazul în care obiectivul de publicitate exterioară este situat parțial pe teritoriul administrației publice locale, în contextul prevederilor titlului VII al Codului fiscal, se achită taxa locală – taxa pentru dispozitivele publicitare.

Amendamentele V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 pct.12 și Șt.C. nr.217 din 13.04.2016 privind excluderea art.IX din proiectul de lege nu se susțin, fiindcă acest lucru este condiționat de necesitatea implementării art.195 din Acordul de Asociere RM-UE, care prevede că, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor intrării în vigoare a Acordului de Asociere, părțile interzic aplicarea unor taxe administrative cu un efect echivalent cu cel al taxelor vamale la import sau la export și a altor redevențe.

Astfel, se propune a fi excluse din obligațiile Serviciului Vamal perceperea plăților pentru poluarea mediului la frontieră.

Totodată, mecanismul de calculare, încasare și control al plăților pentru poluarea mediului pe teritoriul țării urmează a fi stabilit de Guvern, fiind examinat pe parcursul anului 2016 și aplicat începând cu anul 2017.

Astfel, art.15 alin.(2) din Legea nr.1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului al proiectului de lege se propune în următoarea formulare:

„(2) Modul de percepere a plăților pentru poluare se stabilește de Guvern.”

Referitor la *amendamentul D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.IX* din proiectul de lege menționăm următoarele:

- aferent amendamentului, pct.3 al art.IX din proiectul de lege se susține cu excluderea cuvintelor „pentru prima dată”;

- în partea ce ține de propunerile la pct.8 al art.IX din proiectul de lege, amendamentul nu se susține, deoarece scutirile respective au fost introduse în Legea nr.1540-XIII din 25 februarie 1998 prin Legea nr.158 din 18 iulie 2014 în vederea eliminării curențelor existente în legislația națională, potrivit cărora ajutoarele umanitare, granturile, proiectele de asistență externă erau taxate cu plata pentru poluarea mediului, fapt care reprezenta un impact negativ asupra imaginii Republicii Moldova peste hotarele țării;

- aferent pct.9 al art.IX din proiectul de lege, art.14 alin.(1) și alin.(6) se susține în următoarea formulare:

„(1) Plățile prevăzute la art. 6, 9 și 10 se declară și se varsă de către plătitori pe contul Fondurilor ecologice locale, trimestrial, pînă la data de 20 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune.”;

„(6) Calculele plăților se întocmesc de către plătitori.”;

- aferent amendamentului la pct.11 al art.IX din proiectul de lege, acesta nu se susține. Abrogarea anexei nr.3 expusă în pct.11 din art.IX la proiectul de

lege este oportună, ținând cont și de prevederile propuse la art.7 din proiect. În acest sens, se propune de a completa art. IX cu punctul 12 cu următorul cuprins:

„12. Anexa nr.8, după poziția 2711 „Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase” se completează cu următoarele poziții:

	„– Lichefiate:	
2711 11 000	-- Gaz natural	0,5
2711 12	-- Propan:	0,5
2711 13	-- Butani:	0,5
2711 19 000	-- Altele	0,5
	– În stare gazoasă:	
2711 21 000	-- Gaz natural	0,5
2711 29 000	-- Altele	0,5”.

Se susține la *amendamentul O.R. nr.56 din 11 aprilie 2016* privind modificarea și completarea pct.7 din art.IX din proiectul de lege completarea alin.(3) în final cu următorul text: „în baza documentelor confirmative privind exportul sau reexportul mărfurilor.”

În ceea ce ține de *amendamentele I.L. nr.31 din 11 aprilie 2016 pct.3 și Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la pct.1-4 din art.X* din proiectul de lege, susținem excluderea art.X referitor la *Legea nr.93-XIV din 15 iulie 1998* cu privire la *patenta de întreprinzător* din proiectul de lege.

Concomitent, în contextul acceptării excluderii art.X din proiectul de lege, se consideră inoportună operarea *amendamentelor D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la pct.2, 3 și 8 ale art.X* din proiectul de lege și a *amendamentului I.Ț. nr.11 din 4 aprilie 2016 pct.1) referitor la pct.2 al art.X* din proiectul de lege.

De asemenea, se susțin propunerile privind excluderea art.XII din proiectul de lege referitor la *anexa nr.1 din Legea nr.1056-XIV din 16 iunie 2000*, pentru punerea în aplicare a *Titlului VI din Codul fiscal înaintate prin amendamentele A.C. nr.4 din 7 aprilie 2016 pct.2; V.I. nr.24 din 11 aprilie 2016 pct.2; FPSRM nr.11 din 31 martie 2016; I.L. nr.31 din 11 aprilie 2016 pct.4; R.M. nr.3 din 11 aprilie 2016 pct.IV.*

Se susține *amendamentul Direcției generale juridice D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016*, aferent art.VII pct.3.

Totodată, referitor la *art.VII pct.5, în partea ce ține de art.17² alin.(2) lit. d) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997* cu privire la *tariful vamal*, amendamentul nu se susține. Modificările respective se propun pentru a permite determinarea valorii în vamă cu titlu provizoriu în scopul de a stabili mărimea garanției suficiente și de a elibera marfa în liberă circulație, fără rețineri, dar nu pentru a determina valoarea în vamă în scopul percepției drepturilor de import.

Astfel subliniem, în cazul în care valoarea provizorie se va stabili doar în baza datelor ce se conțin în *Sistemul informațional integrat vamal*, organul vamal se va limita numai la utilizarea informațiilor despre mărfuri identice sau similare

anterior importate. Însă sînt cazuri de import al mărfurilor care nu au fost importate anterior, ceea ce contravine însuși conceptului de evaluare vamală.

Or drept bază de evaluare pentru stabilirea valorii în vamă, potrivit cadrului legal, atît național, cît și internațional, pot fi luate și alte date de care dispune organul vamal, cum ar fi:

- datele despre prețul unitar de realizare a mărfii identice și similare pe teritoriul Republicii Moldova (art.15 din Legea cu privire la tariful vamal);
- datele despre valoarea calculată a mărfurilor (art.16 din Legea cu privire la tariful vamal);
- datele despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern (pct. 16 din Hotărîrea Guvernului nr.600);
- datele despre prețurile stabilite conform cotațiilor bursiere;
- datele primite de la organele vamale din țările de export etc.

Totodată, prevederile propuse se bazează și pe art.17 din Legea cu privire la tariful vamal, care dispun că, în cadrul evaluării mărfurilor potrivit metodei de rezervă, aceasta se determină pe baza datelor disponibile pe teritoriul vamal, prin mijloace rezonabile compatibile cu principiile și dispozițiile generale ale art.VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și ale Acordului de punere în aplicare a art.VII din acordul menționat.

Concomitent, cu referință la art.VII pct.6 din proiectul de lege, amendamentul se susține în următoarea formulare: „z²) dializoare de la poziția tarifară 8421290000”.

Totodată, referitor la amendamentul Direcției Juridice DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016, în partea ce ține de art.XIII din proiectul de lege, menționăm următoarele:

-afereant amendamentului la pct.1 la art.XIII al proiectului de lege, comunicăm că nu îl susținem, deoarece însuși art.202⁵ din Codul vamal prevede obligativitatea prezentării gratuite organelor vamale a tuturor documentelor, datelor și informațiilor necesare care se referă la obiectul controlului ulterior, iar art.202⁶ din Codul vamal prevede dreptul organului vamal de a cita orice persoană, acestea fiind obligate să prezinte gratuit organelor vamale toate documentele, datele și informațiile necesare care se referă la obiectul controlului ulterior.

În contextul celor expuse, noțiunea „citație audit postvămuire/reverificare” nu poate fi completată cu norme concrete aferente tuturor documentelor sau informații ce pot fi solicitate în cadrul unui control ulterior, care depind direct de tipul mărfii, destinația vamală, tipul activității desfășurate de către plătitorul vamal etc.

Totodată, referitor la obiecțiile ce țin de noțiunile aferente domeniului administrării riscurilor, precizăm că reglementarea noțiunilor respective în Codul vamal al proiectului de lege este necesară pentru aducerea în cadrul legal a elementelor de bază și aproximarea noțiunilor utilizate în cadrul legislativ vamal național cu cele din cadrul legislativ din domeniu ale țărilor membre ale Uniunii Europene, spre exemplu Compendiul Organizației Mondiale a Vănilor pe domeniul analizei de risc.

Concomitent, noțiunile prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr.1144 din 3 noiembrie 2005 „Cu privire la aprobarea Concepției sistemului de administrare a riscurilor în Serviciul Vamal” urmează a fi actualizate în conformitate cu propunerile din Codul vamal al proiectului de lege, fiind elaborate în anul 2005.

În contextul celor expuse supra, amendamentele aferente noțiunii privind „citație audit postvămuire/reverificare” și aferente noțiunilor de administrare a riscurilor nu pot fi susținute:

- în partea ce ține de amendamentul la pct.3 la art.XIII privitor la completarea art.17 cu alin.(5) din Codul vamal al proiectului de lege, specificăm că acesta nu poate fi susținut. Potrivit art.17 alin.(2) lit.d) din Codul vamal al proiectului de lege, sînt stabiliți subiecții beneficiari ai informațiilor. Mai mult decît atît, modificările propuse la articolul respectiv vizează toți subiecții cărora le pot fi transmise informațiile respective.

De asemenea, avînd în vedere cadrul normativ existent, comunicăm faptul că nu a fost îngrădit neargumentat accesul la informațiile cu accesibilitate limitată organelor de investigații ale instituțiilor/structurilor de ocrotire a normelor de drept din țară. Or, în acest sens, a fost încheiat Acordul de colaborare între Serviciul Vamal și Procuratura Generală cu privire la accesul la Sistemul Informațional Integrat Vamal, prin care este stabilit faptul că furnizarea informației detaliate privind activitatea anumitor agenți economici este posibilă doar în cazul prezentării autorizației judecătorului de instrucție sau a unei interpelări sau demers în scris, care va cuprinde date concrete privind scopul bine determinat al solicitării (în cadrul procedurii penale sau contravenționale, nr. dosarului penal/ contravențional);

- la pct.5 la art.XIII al proiectului de lege vizînd revizuirea art.49² alin.(1), precizăm că sintagmele „organul vamal nu are suspiciuni” și „nu creează suspiciuni cu privire la buna-credință” au fost utilizate pentru a menține aceeași formulare care este deja prezentă în art.195³ din Codul vamal care reglementează condițiile pentru obținerea certificatului de agent economic autorizat (AEO) sau autorizației pentru utilizarea procedurilor simplificate. Suplimentar, îmbinarea respectivă de cuvinte este utilizată în multiple articole din Regulamentul (CEE) nr.2913/92 din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar, astfel făcînd parte din practica europeană.

Ținînd cond de cele expuse, amendamentul nu poate fi susținut;

- cu privire la pct.5 la art.XIII privind revizuirea art.49² alin.(3) din Codul vamal al proiectului de lege, comunicăm susținerea acestuia în următoarea formulare:

„(3) În cazul în care solicitantul este titularul unui certificat de agent economic autorizat (AEO) pentru simplificări vamale sau certificat de agent economic autorizat pentru simplificări vamale, securitate și siguranță, condițiile menționate la alin.(1) pct.4) și la alin.(2) pct.2) din prezentul articol se consideră ca fiind îndeplinite.”

- referitor la amendamentul la pct.6 la art.XIII al proiectului de lege cu privire la amînarea termenului de plată a drepturilor de import cu 30 zile, consemnăm că aplicarea unui termen mai mare de 10 zile calendaristice pentru

amânarea achitării drepturilor de import aferente mărfurilor importate poate afecta considerabil lichiditățile curente și imediate ale bugetului public național și, respectiv, respectarea obligațiilor Ministerului Finanțelor aferente plăților bugetare efectuate în folosul cetățenilor;

Totodată, menționăm că termenul a fost coordonat cu reprezentanții mediului de afaceri, autoritățile publice și alte părți interesate, care au susținut amânarea termenului de achitare a drepturilor de import pînă la 10 zile calendaristice. Pornind de la cele expuse, amendamentul nu poate fi susținut;

- cu privire la pct.8 la art.XIII cu privire la revizuirea art.127¹¹ din Codul vamal al proiectului de lege, anunțăm susținerea acestuia în următoarea formulare:

„(4) Quantumul taxelor vamale sau taxelor cu efect echivalent, corespunzătoare obligației vamale prevăzute la alin.(1) lit.e), este echivalent cu quantumul care ar fi trebuit să fie plătit pentru materialele neoriginare dacă acestea ar fi fost puse în liberă circulație la data la care au fost plasate sub regim vamal inițial. Majorarea de întârziere pentru perioada de la plasarea sub regim vamal inițial și apariția obligației vamale nu se va calcula. Procedura de plată a taxelor vamale sau taxelor cu efect echivalent se stabilește de Serviciul Vamal.”;

- referitor la pct.12 la art.XIII cu privire la completarea art.164¹ lit.c) din Codul vamal al proiectului de lege, comunicăm susținerea parțială a acestuia.

Necesitatea operării modificărilor se impune din cauza situațiilor tot mai frecvente de încălcare a legislației vamale de către agenții economici și/sau brokerului vamal și imposibilității constatării fraudelor vamale. Organul vamal, prin prisma monitorizării tranzacțiilor de risc și măsurilor de eliminare a acestora, se confruntă cu anumite dificultăți de realizare a măsurilor de contracarare a fraudelor vamale.

Reliefăm faptul că, odată cu operarea acestor modificări, în cazul în care va exista un raport de suspiciuni de fraudă, informații operative sau se va constata o divergență de greutate, organul vamal va fi în drept să refuze cererea de autorizare a efectuării verificării prealabile vămuirii, iar prin urmare vor fi curmate tentativele de fraude vamale, cu sancționarea persoanelor care se fac vinovate.

Totodată, ținem să evidențiem faptul că norma actuală din Codul vamal are un caracter confuz (coruptibil) și permite tacit posibilitatea colaboratorului vamal să intre în cîrdășie cu brokerul vamal.

Mai mult decît atît, Serviciul Vamal dispune de o procedură bine definită în acest sens, aprobată prin Ordinul nr 452-O din 24 octombrie 2012 cu privire la schimbul de rapoarte suspiciuni fraudă între subdiviziunile vamale, prin intermediul modulului V al Sistemului informațional „ANTIFRAUDA” – „Rapoarte suspiciuni fraude”.

Suplimentar, pentru înlăturarea discrepanțelor și ambiguităților, se propune următoarea formulare:

„La articolul 164¹, litera c) se completează în final cu cuvintele ”, cu excepția cazurilor de existență a unor suspiciuni de fraudă vamală, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal”;

- comunicăm susținerea pct.13 la art.XIII cu privire ajustarea art.174 la cerințele art.32 din Legea nr.780-XV din 27.12.2001, cu completarea art.174 din Codul vamal cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Cazurile în care declarația vamală se depune pe suport de hîrtie sînt stabilite de către Guvern.”;

- aferent pct.15 la art.XIII privind revizuirea art.184³ alin.(3) din Codul vamal al proiectului de lege, comunicăm susținerea parțială a acestuia în următoarea formulare:

„(3) *Serviciul Vamal informează, în termen de 7 zile lucrătoare, agentul economic cu privire la acceptarea cererii sale și data de la care curge termenul de emiteră a autorizației pentru utilizarea procedurilor simplificate.*”;

- în partea ce ține de pct.18 la art.XIII privind completarea Codului vamal cu secțiunea a 28¹-a, consemnăm că setul de materiale ce vizează modificarea și completarea unor acte legislative, în partea ce ține de realizarea politicii fiscale, vamale și bugetare pentru anul 2016, a fost remis spre examinare și avizare autorităților administrației publice centrale și locale, partenerilor sociali și altor părți interesate, inclusiv Consiliului Concurenței, prin scrisoarea nr.14/3-06/33 din 28 ianuarie 2016. Totodată, setul de materiale aferent proiectului de lege respectiv a fost plasat pentru consultări publice, pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.

De asemenea, la data de 13 octombrie 2015, Consiliul Concurenței a emis decizia nr.DA-63, prin care impune Serviciului Vamal să desfășoare procedurile de selectare a agenților economici la crearea zonelor de control vamal în conformitate cu normele parteneriatului public privat.

Astfel, pentru executarea deciziei menționate, a fost inițiată procedura de alegere a partenerului privat în vederea creării zonelor de control vamal, conform normelor parteneriatului public privat, prin examinarea includerii obiectivului dat în Lista bunurilor proprietate a statului de interes național sau în lista lucrărilor și serviciilor de interes public național, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.419 din 18 iunie 2012.

În contextul celor menționate supra, amendamentul nu poate fi susținut.

În legătură cu *amendamentele Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 și D.J.-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 aferente pct.17 la art.XIII din proiectul de lege cu privire la modificarea art.186 alin.(4) din Codul vamal al proiectului de lege*, informăm susținerea parțială a acestora în următoarea formulare:

„(4) Terenurile atribuite organelor vamale în scopuri vamale, amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat, pot fi date în comodat organelor de stat, iar altor subiecți se vor atribui terenurile respective în bază de concurs, în modul stabilit de Guvern.”

Totodată, ținem să menționăm că Serviciul fitosanitar și veterinar, în punctele de trecere a frontierei de stat, va amplasa laboratoare. În acest sens, considerăm necesar de a ține cont de modificările respective. Astfel, terenurile atribuite organelor vamale în scopuri vamale, amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat, pot fi date în comodat (adică cu titlu gratuit) organelor de stat,

iar altor subiecți se vor atribui terenurile respective în bază de concurs, în modul stabilit de Guvern.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 pct.5 nu se susține, fiind propusă o nouă formulare a art.186 alin.(4) din Codul vamal al proiectului de lege.

Referitor la *amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.22 la art.XIII din proiectul de lege* privind modificarea art.195³ alin.(2²) din Codul vamal al proiectului de lege, comunicăm susținerea parțială a acestuia în următoarea formulare:

„(2²) *Serviciul Vamal informează în scris, agentul economic cu privire la acceptarea cererii sale, în termen de 7 zile lucrătoare, și data de la care curge termenul de emitere a certificatului de agent economic autorizat.*”

Amendamentul Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 pct.34 la art.XIII din proiectul de lege privind completarea art.305 alin.(2) lit.a) din Codul vamal al proiectului de lege, comunicăm susținerea acestuia în următoarea formulare:

„la alineatul (2), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) pot fi distruse conform normelor legale în vigoare în termen de 90 de zile lucrătoare, fără a suporta cheltuieli din partea statului, de la momentul constatării că mărfurile aduc atingere dreptului de proprietate intelectuală;”.

Propunerile privind excluderea *art.XVII pct.2 și 4 din proiectul de lege înaintate prin amendamentul Șf.C. nr.217 din 13 aprilie 2016* nu se susțin, deoarece modificările țin de modul de formulare și are drept scop executarea recomandării Curții de conturi nr.25.4 din Raportul auditului performanței sistemului administrării veniturilor publice, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.44 din 20 noiembrie 2015.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la art.XX pct.3 din proiectul de lege se susține, cu expunerea punctului 3 cu următorul cuprins:

„3. Articolul 31 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Procedura de radiere prevăzută la prezentul articol se aplică și față de întreprinzătorii individuali care au depus cerere de radiere, conform modelului aprobat de organul înregistrării de stat, și corespund criteriilor specificate în noțiunea de întreprinzător individual inactiv, cu excepția faptului că au prezentat dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, din datele cărora reiese că nu au desfășurat activitate de întreprinzător.”

Suplimentar, se propune completarea Legii cu articolul 31¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 31.** Prezentarea informațiilor despre întreprinzătorii individuali inactivi

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat va prezenta, trimestrial, organului înregistrării de stat informația despre întreprinzătorii individuali inactivi, pentru a decide asupra radierii acestora din Registrul de stat.”

Amendamentele DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 și Șf.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 referitoare la art.XXII pct.2 din proiectul de lege se susțin.

Cu referință la amendamentele I.L. nr.31 din 11 aprilie 2016 pct.7, I.Ț. nr.11 din 4 aprilie 2016 pct.2) și FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 referitoare la

art.XXIV din proiectul de lege, urmează a se menționa faptul că art.12 din Legea nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern stabilește drept una dintre principalele împuterniciri ale Guvernului ca fiind exercitarea, din însărcinarea Parlamentului, a funcțiilor de proprietar al patrimoniului statului.

Potrivit Hotărîrii Guvernului nr.657 din 6 noiembrie 2009 „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat”, Cancelaria de Stat este autoritatea publică care asigură organizarea activității Guvernului în vederea realizării de către acesta a politicii interne și externe a statului, crearea cadrului general pentru definirea priorităților de activitate a Guvernului etc.

Astfel, avînd în vedere necesitatea intensificării controlului asupra entităților cu proprietate publică, precum și ținînd cont că lichiditatea, solvabilitatea și funcționalitatea acestor entități au o influență determinantă asupra stabilității ansamblului economiei, inclusiv a bugetului statului, urmează a fi promovat, în mod analogic viceministrului, dreptul secretarului general adjunct al Guvernului de a exercita activitate în componența consiliului de administrație al întreprinderii de stat. Formularea propunerilor de completare a cadrului legal în acest sens sînt argumentate inclusiv de necesitatea luării deciziilor importante de administrare a patrimoniului statului, Direcția de economie a Secretariatului neavînd capacitatea și împuternicirile necesare pentru realizarea sarcinii prestabilite.

Constatăm, totodată, că Cancelaria de Stat exercită funcția de fondator al întreprinderilor de stat prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr.657 din 6 noiembrie 2009. Avînd în vedere cele menționate și ținînd cont de rolul fondatorului în asigurarea, prin intermediul consiliilor de administrare, a gestionării eficiente a patrimoniului public de către întreprinderile de stat, amendamentele respective nu pot fi susținute.

Amendamentele Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016; IL nr.31 din 11 aprilie 2016 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.XVI din proiectul de lege se susțin, prin retragerea propunerii de modificare a Legii nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat. Concomitent, propunerea retrasă urmează a fi luată în considerare la definitivarea noii Legii cu privire la notariat.

Cu referință la amendamentele BG nr.19 din 8 aprilie 2016 și P.S nr.40 din 8 aprilie 2016, menționăm că acordarea pașapoartelor diplomatice pe viață este un privilegiu oferit, în virtutea funcției deținute, celor mai înalte oficialități din stat. Extinderea acestui drept în privința ex-deputaților nu pare a fi suficient justificată, iar realizarea lui va crea un precedent pentru alte categorii de persoane cu funcții de demnitate publică, de exemplu cea de ministru.

În acest sens, menționăm că majoritatea statelor UE eliberează pașapoarte diplomatice exclusiv pe perioada exercitării funcției care conferă acest drept. Țările care, totuși, acordă, cu titlu de curtoazie, dreptul de a deține pașapoarte diplomatice după expirarea mandatului (Franța, Cehia, Croația, Grecia, Confederația Elvețiană, Polonia, etc) limitează cercul beneficiarilor la foștii demnitari de rang înalt cum ar fi ex-președinți, ex-prim-miniștri, ex-miniștri ai afacerilor externe. Astfel, extinderea listei beneficiarilor pașapoartelor

diplomatice nu este salutară, inclusiv prin prisma poziției partenerilor europeni, care se pronunță critic pe marginea acestui subiect.

Lista vastă a deținătorilor pașapoartelor cu statut special a creat dificultăți atât în contextul negocierii Acordului între Republica Moldova și Comunitatea Europeană cu privire la facilitarea eliberării vizelor, cât și în procesul de liberalizare a regimului de vize. Lista beneficiarilor de pașapoarte cu statut special a fost o condiție a Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize (VLAP) și este în continuare monitorizată în cadrul Matricei de politici privind liberalizarea regimului de vize, Republica Moldova găzduind anual misiuni de evaluare ale experților europeni.

În această ordine de idei și ghidându-ne de dezideratul european al Republicii Moldova, este oportună preluarea practicii majorității statelor UE în domeniu, care acordă pașapoarte speciale doar deputaților în mandat.

Totodată, acordarea unor privilegii suplimentare ex-deputaților ar fi în contradicție cu inițiativele din ultima perioadă, care vizează limitarea privilegiilor parlamentarilor în funcție (excluderea imunității parlamentare), acțiuni care nicidecum nu aduc prejudicii activității și prestației deputatului ca persoană aleasă.

De asemenea, cu referință la amendamentul CEM/5 nr.185 din 8 aprilie 2016, specificăm că, potrivit datelor de pe pagina oficială web a Academiei de Științe a Moldovei, instituția are 51 de membri titulari și 36 de membri corespondenți. Statutul Academiei de Științe, aprobat prin Hotărârea nr.2 a Adunării Academiei de Științe a Moldovei din 29 octombrie 2004, stipulează că Academia are atribuții de alegere a membrilor titulari și corespondenți ai Academiei și statutul este acordat pe viață. Acest fapt contravine din start principiului de acordare a actelor speciale de identitate pentru onorarea obligațiilor de serviciu pe plan extern, în virtutea funcției ocupate. Actualmente, legislația nu prevede nici o categorie de persoane care ar deține pe viață pașaport de serviciu. Situația acordării pe viață a actelor speciale este aplicabilă doar pentru pașaportul diplomatic și doar pentru acele persoane care au ocupat cele mai înalte funcții în stat. La fel, conform Statutului Academiei de Științe a Moldovei, persoanele în cauză nu au atribuții de reprezentare a Academiei pe plan extern, această funcție revenind președintelui și vicepreședinților instituției, care beneficiază în acest scop de pașaport diplomatic și de serviciu. Actualmente, cadrul legal stabilește acordarea pașaportului de serviciu persoanelor cu funcții publice specifice și ierarhic superioare membrilor titulari și corespondenți ai Academiei de Științe, care reprezintă mai mult titluri onorifice decât funcții în sine.

Motivația autorului proiectului privind necesitatea dezvoltării în continuare a științei nu are tangență cu obiectul discutat, deoarece chiar și în cazul presupusei delegări peste hotare în scop de acumulare a experienței unui membru titular sau corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, acesta poate călători fără viză în 73 de state în baza pașaportului ordinar al cetățeanului Republicii Moldova. Pașaportul de serviciu excede această listă cu doar 9 țări. În cazul apariției unor necesități de emiteră a vizelor pentru angajații Academiei de

Științe a Moldovei, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene oferă suport în această procedură, conform practicii existente. Totodată, conform legislației internaționale, pașaportul de serviciu nu oferă imunități și privilegii titularilor acestora, respectiv, deținerea unui asemenea pașaport nu poate facilita în nici un mod desfășurarea activităților de serviciu ale persoanei care îl deține. Rezumând cele expuse mai sus, realizarea amendamentelor *BG nr.19 din 8 aprilie 2016, P.S nr.40 din 8 aprilie 2016 și CEM/5 nr.185 din 8 aprilie 2016* este inoportună.

Amendamentul înaintat de dna Oxana Domenti nr.250 din 7 aprilie 2016 cu privire la modificarea art.4 alin.(1) din Legea fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr.827-XIV din 18 februarie 2000 nu se susține.

Unul dintre indicatorii legali de debursare în cadrul proiectului Băncii Mondiale „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” presupune reorganizarea acestui fond, termenul de realizare fiind stabilit anul 2017.

Chestiunea dată urmează a fi examinată în cadrul procesului de elaborare a Obiectivelor politicii bugetar-fiscale pe anul 2017 în contextul CBTM (2017-2019) cu toate părțile implicate.

Totodată, conform cadrului legislativ privind transparența în procesul decizional, o majorare a taxelor la acest fond urmează a fi coordonată cu mediul de afaceri respectiv.

Amendamentele IL nr.31 din 11 aprilie 2016 și Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitoare la excluderea din proiectul de lege a art.XXVI nu se susțin, deoarece modificările în cauză nu au impact asupra bugetului de stat, costul aferent implementării normelor în cauză urmînd a fi acoperite din contul bugetului UTA Găgăuzia.

Amendamentul FPSRM nr.11 din 31 martie 2016 referitor la excluderea propunerii de modificare a art.62 alin.(4) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 nu se susține.

Propunerea de modificare cuprinsă în proiectul legii rezultă din necesitatea realizării obiectivului de dezvoltare a pieței interne a valorilor mobiliare de stat, în conformitate cu Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2015-2017)”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.939 din 13 noiembrie 2014. Este de menționat că diversificarea bazei de investitori pe piața valorilor mobiliare de stat este importantă pentru asigurarea unei cereri stabile pentru valorile mobiliare de stat, extinderea maturității emisiunilor, precum și pentru diminuarea ratelor dobînzii la valorile mobiliare de stat.

Cu referință la amendamentele Șt.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la revederea redacției art.62 alin.(9) și alin.(10) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, acestea sînt susținute, cu expunerea alineatelor (9) și (10) în următoarea formulare:

„(9) Mijloacele financiare primite de la bugetele componente ale bugetului public național de către autoritățile/instituțiile publice la autogestiune, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni ai căror fondatori sînt autoritățile

publice centrale și locale, în baza listei acestora aprobate în legea bugetară anuală, se gestionează prin contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor.

(10) Ministerul Finanțelor poate utiliza temporar soldurile de mijloace financiare din conturile entităților specificate în alineatul (9), deschise în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale bugetului de stat, cu rambursarea acestora în termen de 180 zile de la data efectuării împrumutului și fără a afecta plățile entităților respective.”

Totodată, prevederile articolelor respective au fost completate cu întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni care primesc mijloace financiare de la bugetele componente ale bugetului public național în sume substanțiale. Precizăm că acumulările de mijloace financiare în Fondul rutier și volumele transferurilor din acesta entităților respective au o tendință ascendentă.

Aceste prevederi se conțin și în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2016. Totodată, avînd în vedere faptul că ele poartă un caracter permanent, se propune integrarea lor în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitor la excluderea din proiectul de lege a propunerii de modificare a art.82 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 se susține, prin retragerea propunerii de modificare.

Cu referință la amendamentele VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.9 și 10 și VI nr.24 din 11 aprilie 2016 pct.9 referitoare la art.XXIX și art.XXXI din proiectul de lege, Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la art.XXIX din proiectul de lege, IL nr.31 din 11 aprilie 2016 pct.8 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.XXXI din proiectul de lege, menționăm că propunerile privind excluderea art.XXIX din proiectul de lege nu se susțin. Concomitent, se propune transferarea normelor privind dreptul de deducere în scopuri fiscale a sumelor alocate burselor private în Codul fiscal. Aceste cheltuieli urmează a fi deduse conform modului stabilit de Guvern, analogic modului de deducere a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului.

Astfel, art.VI din proiectul de lege urmează a fi completat cu nou punct, cu următorul cuprins:

„Articolul 24 se completează cu alineatul (21) cu următorul cuprins:

„(21) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru acordarea burselor private, conform modului stabilit de Guvern.”.

Totodată, în partea ce ține de propunerile privind art. XXXI din proiectul de lege, înaintate prin Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 și Șt.C. nr.171 din 31 martie 2016, comunicăm că intenția statului de a acorda facilități fiscale angajatorilor pentru oferirea burselor și stagiilor, precum și pentru angajarea tinerilor absolvenți urmează să se regăsească în documentele de politici fiscale, ca urmare a efectuării unor studii și analize privind impactul acestora atît asupra activității economico-financiare a entităților economice, cît și asupra bugetului public național. De asemenea, acestea urmează a fi formulate exact și reflectate

în Codul fiscal și legile pentru punerea în aplicare a titlurilor respective ale Codului fiscal.

Concomitent, în vederea menținerii normelor privind disponibilitatea statului de a susține aceste categorii de angajatori, se propune reformularea art.100 alin.(5), art.111 alin.(2), art.145 alin.(8) din Codul educației după cum urmează:

„1. La articolul 100, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

(5) Structurile care oferă locuri pentru stagiile de practică ale studenților beneficiază de facilități fiscale în modul stabilit de legislația în vigoare.”

2. La articolul 111, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Agenții economici persoane juridice de drept privat pentru angajarea absolvenților în primul an după absolvire beneficiază de facilități fiscale în modul stabilit de legislația în vigoare.”

3. La articolul 145, alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Persoanele, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care investesc mijloacele proprii în dezvoltarea sistemului de educație, beneficiază de facilități fiscale în conformitate stabilit de legislația în vigoare.”

Totodată, nu se susține amendamentul Șt.C nr.217 din 13 aprilie 2016 referitor la exceptarea titularilor de patente de la prevederile art.124 din Codul educației și desfășurarea activității în conformitate cu Legea nr.93-XIV din 15 iulie 1998 cu privire la patenta de întreprinzător.

În conformitate cu art.1 al Legii Legea nr.93-XIV din 15 iulie 1998, patenta de întreprinzător este un certificat de stat nominativ, ce atestă dreptul de a desfășura genul de activitate de întreprinzător indicat în ea în decursul unei anumite perioade de timp. Activitatea de întreprinzător nu poate fi reglementată de Codul educației, care stabilește, de fapt, politica statului în domeniul educației, în corespunde cu prevederile art.4 din Cod, adică asigură dreptul fundamental la educație, mecanismele de bază de formare și dezvoltare a capitalului uman și promovarea valorilor general-umane și a aspirațiilor de integrare europeană ale societății.

Pentru precizare, menționăm că educația nonformală se poate realiza, în cadrul unor seminare, sesiuni de formare, workshopuri, prin parteneriat între facilitatori și participanți, în grupuri/comunități sau în cadrul altor organizații (decît cele din sistemul de învățămînt) și este folosită cu referire la educația continuă a adulților, deși aria sa de cuprindere nu se limitează la adulți. Responsabilitatea pentru formarea sau completarea competențelor obținute în contexte nonformale trebuie să o poarte persoana juridică înregistrată în conformitate cu legislația națională și să aibă caracter juridic permanent.

De asemenea, vă comunicăm că, în contextul art.124 al Codului educației al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 152 din 17 iulie 2014, învățarea pe tot parcursul vieții se poate realiza în instituții și organizații enumerate în respectivul articol și autorizate provizoriu sau acreditate conform legislației în vigoare.

Amendamentul OR nr.40 din 23 martie 2016 referitor la modificarea și completarea Legii privind piața produselor petroliere nr.461-XV din 30 iulie 2001 nu poate fi susținut, deoarece, în conformitate cu art.20 lit.d) din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, propunerile urmează a fi însoțite de fundamentarea economico-financiară a costurilor bugetare suplimentare implicate, precum și de calculele și datele privind impactul acestora asupra activității economico-financiare a agenților economici din domeniul produselor petroliere. În absența unei asemenea informații, propunerea dată nu poate fi examinată.

Amendamentul VI nr.24 din 11 aprilie 2016 referitor la completarea Legii privind controlul tutunului nr.278-XVI din 14 decembrie 2007 nu se susține, în contextul în care nu este elaborat, definitiv și reglementat un mecanism de control și administrare a interdicției privind plasarea pe piața internă a țigaretelor la prețul inferior unui nivel minim stabilit. Suplimentar, având în vedere că propunerea dată nu prevede și un sistem de sancțiuni și penalizări, gradul de funcționalitate al interdicției menționate este unul redus.

Cu referință la amendamentul DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 aferent art.XXV din proiectul de lege referitor la Legea nr.160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, precum și amendamentele Șf.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.XXX din proiectul de lege, menționăm susținerea acestora.

Amendamentul VG nr.016/16 din 11 aprilie 2016 pct.11 referitor la completarea Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nu se susține. Conform art.3 din Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior, prețul de vânzare reprezintă prețul final al unei unități de produs sau al unei cantități din produs, incluzând TVA și toate celelalte taxe.

Astfel, reieșind din textul art.23 alin.(11) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate. În acest sens, prețurile luate ca reper, conform Legii comerțului interior, urmează să includă TVA și celelalte taxe.

Concomitent, potrivit art.23 alin.(7) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, în cazul în care pentru repararea autovehiculului este necesară cumpărarea în valută străină a unor piese sau materiale, egal cu costul lor este egal costului de achiziție prevăzut în actele de cheltuieli prezentate (inclusiv cheltuielile de transport, taxele vamale și TVA aferentă), echivalat în lei moldovenesti la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data plății facturii.

Amendamentul Șt.C nr.172 din 31 martie 2016 se susține parțial, cu propunerea de a exclude poziția tarifară 6001 10 000 pe motiv că aceasta se regăsește deja în Legea nr.5 din 25 februarie 2016 pentru modificarea anexei de la articolul I al Legii nr.172 din 25 iulie 2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, precum și poziția tarifară 3923 10 000 deoarece, aceasta

cuprinde cutii, lăzi, stelaje și articole similare definite ca produse finite sub formă de ambalaj, și nu ca materie primă utilizată în industria prelucrătoare.

Cu referință la *amendamentele Șf.C. nr.217 din 13 aprilie 2016 și DJ-8 nr.136 din 1 aprilie 2016 referitoare la art.XXXIV din proiect*, se propune completarea articolului respectiv cu un nou punct, în următoarea formulare:

„3. La articolul XXVI alineatul (1), textului „și a articolului IV punctul 1 referitor la art.5 pct.43), punctul 3, punctul 8 referitor la art.24 alin.(13), punctul 59 referitor la art.134 alin.(1) lit.e), punctul 84 referitor la art.257 alin.(5¹), a articolului XXI punctul 6, care se pun în aplicare la 1 ianuarie 2017” se exclude.”

În partea ce ține de *amendamentul IV nr.16 din 31 martie 2016 referitor la modificarea art.17 alin.(2) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008*, menționăm că, potrivit prevederilor art.59 alin.(1) al Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, „deputații au dreptul să prezinte în scris propuneri conceptuale și amendamente motivate la proiectul de act legislativ”, iar alin.(3) al aceluiași articol accentuează că „Amendamentele trebuie să fie motivate”.

Astfel, în lipsa unei motivații concludente ce ar întemeia scopul propunerii înaintate, operarea acesteia nu poate fi considerată drept una oportună.